

309403

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } డిసెంబరు 1918 సం॥ మే నెల 15 వ తేది బుధవారము } No. 38
సంపుటము. ౫ } కాళియుక్తి నామ సంవత్సర వైశాఖమాస శుద్ధ పంచమి గి. } సంచిక ౨౮

సెగరోగములకు అమూల్యమైన మందు

గొనాజోన్

మూత్రద్వారములగుండా ప్రవహించు యెట్టి కఠిన వ్యాధి యైనను ఒకవారములోను పంట, నోటి, ప్రళయము చెందకు లగు వానిని మిగుల సమృద్ధిగా ఇది కుదుర్చును. అనేక మైన శ్రేష్ఠ మైనటువంటిని హాని చేయనటువంటి వంటలచే తయారుచేయబడినది. ఇది అక్షయమే గుణమునిచ్చుచు వ్యాధికి సంబంధించిన పురుగులను అనుగంటు నాకము చేసి రాను రాను వ్యాధిని పూర్తిగా చూపును. మతియు వ్యాధిని మరల వ్యాపించుటచేసి దేహమునకు బలమును ముఖము నకు కాంతిని నిచ్చును. ఒక గూరి వాడిచూచిన దానిగుణము మీకే తెలియును. విశేషము వ్రాయనవసరము లేదు.

బుడ్డి 1-కి పోస్టేజి సహా రు. 2-12-0.

157 ఆర్డరు యిచ్చునప్పుడు జాబులు జిలుగు లేక విశదముగ వ్రాయవలయును.

A. H. Solomon & Co., (Dept. A.D)

P. O. Mount Road, Chintadripet, MADRAS

ఇనాము !

అందమైన మధుర బుట్టలచీరలు

చీర 1-కి వెల రు. 3-12-0.

18 మూరలు నిడివి. 2 1/2 మూర వెడల్పు కలవి. రంగులు ఉత్తరవాదము. అందులో అనేకవిధరంగులు గల బుట్టలు చేయించబడినవి పలురకములు కలవు. ఇక్కాల నాగరికమునకు తగు నట్టి మేలయిన చీర. ఈ చీర 1-కి కొనవారలకు ఎల్కో ట్రేక్ బంగారు ఉంగరము 1-కి ఇనాముగా యివ్వబడును.
నర్సాపురం సరిగ్గచీర 1-కి 16 x 2 1/2 రు 4.8-0
బందరు దవనకొడిచీర 1-కి రు 8-4-0
బాలామణి మామిడిచీర 1-కి రు 8-8-0
కాంచీపురము అరకుచీర 1-కి రు 5-0-0
కేతుంతులచీర 1-కి రు 5-8-0

1142

సి. సి. లింగం అండు కో,

2, రామానుజఆయ్యర్ పీఠి, సాకారుపేట పోస్టు, మద్రాసు.

సర్వవృద్ధి క విషసంజీవిని.

(8 ఆస్ట్రాల్ (చేడు మార్కు)

588

దుఃఖముతో నచ్చుచారు సంతోషముతో పోవుదురు. గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ. 100 ఇవ్వం.

ఇది ప్రతి క్షణమునందును చింతలేని హృదయవచము. ఆంధ్ర, మూలమున చేయబడినది. దీనిని వేదగాంధీజీయవారు విన్నవి చేసి లుంచినను మందగు గుణమునూజులు లేకునకు మూత్రమే కాక ఎలక, దుక్క, పూము, జిట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులను నువ్వుగిండును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్టేజి 0-8-0. 1 దశకా సాకెట్లు వెల రూ. 5-0-0, పోస్టేజి చేయం.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు లేస్పించుకొనువానికి పోస్టేజి ఇవ్వం. 6 రుకులకు 100కి 25 రూపాయలు కమిషను నియ్యబడును.

చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ, 6 పెంకపేట స్ట్రీట్, పీఠి, సాకారుపేట పోస్టు, మద్రాసు.

తమ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందరును

“ఎలెక్ట్రా” వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.

సరియైనకాలములో తమ సంకేతిక స్థలములకు పోగలరు.

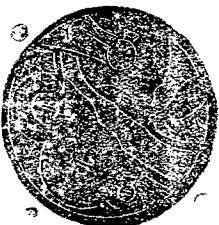
“ఎలెక్ట్రా”

(1049)

ఎలెక్ట్రా లివరు వడక

చాల నిశ్చయగమనము.

గడియారమంతయు (శ్రేష్ఠ మైన పరికరములతో చేయబడినది.

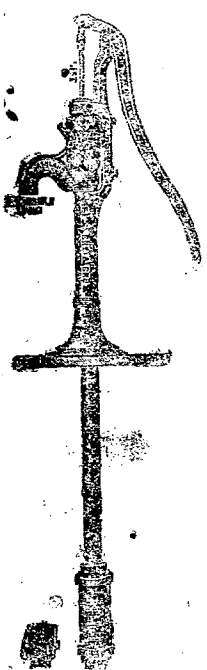

దెన్నలో 1914 సం॥న జరిగిన నాటియ వస్తుప్రదర్శనమున గ్యాలెటు స్వీసు ఎలెక్ట్రావాచికి గొప్పబహుమతి (గ్యాలెటు ప్రీమ్) ఒసంగబడినది. గొప్ప బహుమానము.

గ్యాలెట్ కంపెనీ, స్విస్ మేడు.

సమృద్ధ మైనగడియారములు. చౌకధరలు. పలువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతిచోటను దొరకును.

వజంట్లు: జి. ఇ. సంపత్తుశెట్టి అండు కో, ఎన్.ప్లనేడు, మదరాసు.

LARGEST HAND PUMP FOR IRRIGATION.

Useful in shallow wells. Capacity 3000 to 4000 gallons per hour. Tried and approved of by many a customer. Mr. M. H. P. Ghataha, superintendent of Industries, Bangalore, says:—

It tell you with the greatest delight that there are no pumps known to me which work so easily and so smoothly by a single individual without tiresomeness, getting water as much as 4000 gallons per hour. (537)

Also other kinds of deep & shallow well pumps, Ploughs Sugar-cane crushers and manures for Sugar-cane and Vegetables Etc., Ready in stock write for further particulars and prices.

K. B. JOSHI & Co.,

32J, MCERNEY ROAD, FORT, BOMBAY.

తామర తైలము.

డబ్బీ 1-కి 0-4-0. 12-కి 2-8-0. 100-కి రూ. 20.

రాజారాణి గుర్తగల తామరతైలము పూతినాక

ములకు చాల

మంచి మందు

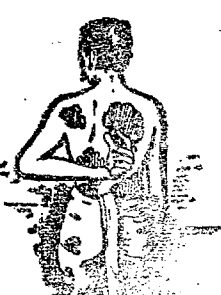
లతో తయారు

చేయబడి ప్ర

ఖ్యాతి గాంచి

నది. అనేక

యేండ్లనుండి

యొన్ని తామర నాలుగైదుసాయలు రాచిన తోడనే పోయిన దని వేలమంది మాకు వ్రాసియున్నారు. కాన తామర తీట ఏనుగ గట్టి మొదలగునవి గలవారందరు ఈ తైలమును ఒక సారి వాడి చూడ గోరెదము. దీనిని రాచిన మంటయందను. చర్మము నలువెక్కదు, పుండు పడదు.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి, మద్రాసు.

నీవు భాగ్యవంతుడ వగుటకు

నే నొక మార్గమును చూపవచ్చునా? అబ్బయిన

“ఇంద్రజాల మహేంద్రబాలము” ఈ ఆపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి, సభకట్టు, పరకాయ ప్రవేశవిద్య, వాయువేగ మనోవేగము, పాస్తలాభుమము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, క్రియాసాధనము, మంత్రశాస్త్రము, భూత వైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చిట్టపేక తమాషాలు, విచిత్ర వినోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని హయా ముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధి యగుట, మనుష్యుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, శరీరము లేని తలకాయచేత మాటలాడించుట, కండ్లపై గండ్లు కట్టుకొని చూడకుండా వస్తువులపేర్లు చెప్పట, భూమిపయన గజము యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన నీవు అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలవని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాను. ఈ పుస్తకమును అచ్చుచేయుట ఈశెల ఆఖరుకు పూర్తియగును. ఈ గ్రంథమును ఇకటిరకు 15 రూపాయలకు అమ్ముబడును. ఈ గ్రంథమునే (ధరభాస్త్రుదానలకు) రు. 4 ల కే ఇవ్వబడును. ధరభాస్త్రుదారులుగా చేరువారు తమ ధరభాస్త్రుతోకూడ 1 రూపాయ మాత్రము మణియార్జరుద్వారా తక్షణమే యీ క్రింది విహసమునకు పంపించి తమ చేజను విజయము చేయించుకొనినచో ఆట్టివారికి ఈ పరమరహస్యమైన గ్రంథమును మిగత రు 3 లకు వి. పి. గ పంపబడును. (జి.పి. 4.984) పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, బంగోలూ. (గుంటూరు జిల్లా)

సావరన్ అండు కంపెనీ
తామర తైలము.
ఈ తైలమును 2 కొజాలు తామర, ఏనుగగట్టి, దురద, తీట ఇటువంటి చర్మవ్యాధులకు మైన రాచిన యెడల మాయమై పోవును. గుణములేదని రుజువు వాధను చేయబడును. బుడ్డి 1-కి క్రయం అ. 12. 3 బుడ్లకు పోస్టాఫీసుకు కత్తెరా లేవు. వ్యాపారులకు 100-కి 25 రూపాయ ఇవ్వబడును. యేజంటలు కావలయును.
సావరన్ అండు కంపెనీ.
(1189) కచ్చిలేర్నర్ అండు కంపెనీ, మదరాసు.

వేగ భయము లేదు వేగ
అమృతపానము, అమృతస్నానము అను దివ్యద్రవ్యములు వాడిన ఆన్నివిధముల వైద్యములు, గడ్డలు మానును. వెల కెట్లు 1-కి 1-0-0.

కలరా!

కలరాకు ము కర్మాచార్య విశ్వాచింతి సకాలమున వాడిన నిస్సంశయముగా కోవి మరణమునుండి తొలగించును. అనేకులను కాపాడి క్రిందినిచ్చింది. వెల కెట్లు 1-కి 0-12-0.

ఆయుర్వేద మెడికల్ స్టోర్సు,

(1167)

వైదాకేట, బదిరాను.

స్టోర్ ఆయిల్
పుష్పములతో తయారుచేయబడిన మిగుల శ్రేష్ఠమైన తిలనూనె సుమారు 25 సంవత్సరములుగ ప్రసిద్ధి చెందియున్నది ఈ నూనె ఆధిక సువాసనగలదియు, తలకు చల్లకన మిచ్చును, ప్రేకు మార్పు పుష్పాభిరమి బుడ్డి 1-కి 2-కి రూపాయ.
కెన్సాల్మను హేరాయిలు
తలలో వెండ్రుకలులేని జాగాలందు రోజు చదువుచుండియెడల ధాగాశముగా నల్లని వెండ్రుకలు మెలచును. ఖరీదు సీసా 1-కి 1 రూపాయ.
క్యూర్ బ్యాటిక్ టూత్ పౌడరు
(908) టిన్ను 1-కి 3 అకాలు.
Begal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd,
91, Upper Circular Road, CALCUTTA.
Tele Address:- Rasayan.
Local Agents
P. Rangiah Chetty & Sons. Madras.
Indian Industrial Co.,
M. R. Chandra & Co.,
Madras Swadeshi Stores

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.
ఈలేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి వీర్యమును హెచ్చించి బలమును కలిగించి యౌవనమును చేసి చేతి కాలి మంటల బాగుటయు, మెడదగ్గు చల్ల చేసి శరీరమునకు లేజన్నును కలిగించును. దీర్ఘక్షయ, భేదులు, తలనొప్పి, టామునొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును. 219 అర్ధపాను దెబ్బ 1-కి రూ 2-0-0.
వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిండ్,
అశంకనిగూడవధాలయం, 151, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రీకృత నవలలు.
శ్రీ శానవాటిక.

కాలికో 1-0-0, రాపరు 0-14-0

మిథునానురాగము.

వెల 0-12-0.

839 మానేజరు కలాభివర్ధని.

రాయవరం, రాయచంగల్ పురం పోస్టు గోదావరి జిల్లా.

మహారాజా హోటాలు

(1912 సం॥ లో స్థాపించబడినది)

చెన్నై పురి రాజధానిలో ముఖ్యమయిన ఇండియన్ హోటాలు ఇదియే. నెం. 121 ఆర్ మీనియట్ వీధి, మద్రాసు.

(హైకోర్టుకు ఎదురుగా) (1102)

ట్రాంస్లేషన్ అతిసమీపముగానున్న పట్టణమధ్యమందున్నది. ప్రయాణికులకున్న విద్యాధులకున్న విడిసియుండుటకున్న భోజనోపాయములకున్న స్వగృహస్థాభ్యులులకున్న తగు ఏర్పాట్లున్నవి. మిడ్లెస్ గదులు ఎలక్ట్రిక్ డిపోపాయములు ఆసవాదిపాకర్షములు యున్నవి. గాలి బాగావచ్చును. కాకాదిభోజనము పూట 1-కి రూ 0-4-0.

ప్రత్యేకమయిన కాకాదిభోజనము, లేక మాంసాదిభోజనము, ఫలవారములు, అనుభవముగల హిందువులవలన తయారు చేయబడి హిందువు లేక యూరోపియనుపద్ధతి ప్రకారం వడ్డించబడును. విద్యాధులకు తక్కువ రేట్లు.

ఈ హోటాలు బర్మా, సింగపూ, యూరోపు, ఇండియా, వన్ల రాజ్యములం దంతటను సంచారముచేసి వచ్చియుండు ఒక అనుభవము గల నాయకుగారి మ్యనేజిమెంటులో యున్నది. చార్జీలు సులభముగా నుండును.

బ్రహ్మశ్రీ భాగవతుల రామమూర్తిశాస్త్రిల వారిచే రచింపబడిన గ్రంథములు.

1. విష్ణుసహస్ర నామ నిర్వచనము.

ఇందు విష్ణుసహస్రనామస్తోత్ర స్తోత్రములును, శ్రీకంకర భగవత్పానుల వారిచే రచింపబడిన భావ్యమును, దానికి జేటుకెట్లును తెలుగ గ్రంథమును, బూజుకు బనికి వచ్చునట్లు తుదకు చతుర్థస్తోత్రములును గలవు. అర్చకమున పూజ నేయగోరువారి కిది ముఖ్యమగు గ్రంథము. అత్యుత్తమము లగు కాగితములపై ముద్రింపబడిన శుద్ధప్రతి 1 కి రు. 1-4-0

2. విక్రమార్కచరిత్రము.

ఇది సంస్కృత గ్రంథమునకు సరిగా సలక్షణమగు తెలుగున రచింపబడి దొరతనమువారిచే భావ్యపుస్తకముగ నంగీకరింపబడినది. వెల 1-కి రు. 0-12-0

3. వారికారికాశేష సర్వస్వము.

ఇది శిష్య కృష్ణ మూర్తి శాస్త్రిల వారు రచించిన వారికారికలచే సాధింపబడిన యాంధ్రభాషా విషయములను గూడ సాధించు వ్యాకరణ గ్రంథము. ప్రాథమ్యాకరణమున కిది మూలమని చెప్పవచ్చును. వెల 1-కి రు. 0-4-0

వారకుచోటు:—భాగవతుల వేంకటభాగవతులు, (1148) కళాశాలాంగ్లోపాధ్యాయులు. విజయనగరము

లోక మాన్య

బాలగంగాధర తిలకుగారి

జీవితము - ఉపన్యాసములును (తెలుగు) 0-4-0.

జాతీయగ్రంథప్రచురణ సమాజమువారిచే వైపుస్తకమును అట్టిచేయగు స్వరాజ్యము, గాంధీ, లజపతిరాయి జేకదారిద్ర్యము మొదలగు జాతీయగ్రంథములు ప్రచురింపబడుచున్నవి. చందాదారు లగుటకు వాగ్దానము తప్ప వేలు రుదుము అక్కరలేదు. ప్రచురింపబడు పాత్రములన్నియు పుచ్చుకొన్నచో సాలుకు కి రూపాయల కంటె హెచ్చుకాదు. జేకాభిమానులు త్వరపడి చందాదారులై తోడ్పడవ్రార్చుటలు.

గాడేపల్లి సూర్యనారాయణ శర్మ,

(1178) జాతీయ గ్రంథప్రచురణ సమాజం, పితాపురం.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన

(రిజిస్టరు కాబడినది) **అటో దిల్ బహార్.** (రిజిస్టరు కాబడినది)

ఇబ్బటికాలపు దుబి కనుకననది, పాటిలేని మసజ్జా మగు సువాసనగలది. అల్పగ్రాహుగాని, సంచారముగాని, తేర్చబడకడో నిధము చేయబడిన శేవల పుష్పసారము.

నీ తువాలపై కొన్ని దిండులుజూడింపబడినచో, మనోగ్ధమగు సువాసన నిస్తులబడినది.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

పన్నెనైజా (అర్ధ డ్రాం)	సీసా 1-4 రు	0-8-0
అర్ధరకము నైజా 1-1 డ్రాం	" "	0-12-0
పూర్వనైజా 2 "	" "	1-4-0
పెద్దనైజా 4 " లేక 1/2 డ్రాం	" "	2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పల్లెల, పట్టణములందరి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులోను దొరకును. దీనికి అనేకమగు వకణములొట్టు కలవు. కావున, తాము కొనుసపును సీసానైజాను, కాద్దనైజాను అటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరికిలింపును. ఈ అటో దిల్ బహార్ ముక్క. సలక్షణములను పరికిలనచేయ గోరువారి కి దిగువవాటికి వ్రాసినచో అజాతీయముగ గువాసనకాడ్డ తొడిమియగు పంపుతురు

సోలురు జిల్లా లింగ్లొయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి! మద్రాసు యెంజంటు:— మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి, మైసూరుజూరకోట్టి, మద్రాసు.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

విశాఖపట్టణము జిల్లా రామత్తిర్థమునందలి రామత్తిర్థ గ్రంథ నికేతనముయొక్క చతుర్థవార్షికోత్సవ మినెల తే 16 దిని జరుగును. విజయనగరం మహారాజావారి కాలేజీ వెన్ ప్రెస్సులను ఏమారి నరసింహంపంతులు, ఎం. ఏ వా రగ్రాసనము నలంకరించెదరు.

గంజాము జిల్లా నరసన్న పేటయందు రెండవయ్యధ్యక్షులు సంఘమును సమకలెత్తగు వెల్లుదొరవారు గత నెల 24 తేదీని స్థాపించిరి. దానికి బేవిడిజమిందారువారు అధ్యక్షులు. సరఫు ముస్థాపించిన ఉత్తరక్షణమునుండి ప్రేమిందారువారు సంఘాధ్యక్షప్రాప్తికయి క క్రితంచన లేక పాటుబడుచున్నారు.

అనంతపురంజిల్లా ధర్మవరం తాలూకా నాగసముద్రము నందు గిర్వాణి భాషాభివర్ధన సంఘము పేర నొకపుస్తక భాండా గారము స్థాపింపబడినది. భాషాభిమానులందరు వై సుఖము నకు ద్రవ్యరూపమున గాని పు సకరూపమున గాని సహాయము చేసి కృష్టి తేజలయు నని కార్యదర్శి కోరుచున్నారు. చందా దార్లుగా చేర గోరువారు చేరవచ్చును.

గంజాము జిల్లా గోపాలపురమున, ఆంధ్రు తెల్లగు (గొప్పనర్తకులు, ఉద్యోగస్థులు, ఉపాధ్యాయులు, ధనికులు,) నొకసమాజము స్థాపించి కొంత యాంధ్రమాతృసేవ నేయుచున్నారు ప్రస్తుతము సభ్యులలో బరస్పరాంతరికలములు ప్రబలి, సంఘభావము చేయవలెనున్నందుకు జాల సంతాప కరముగానున్నదని ఒకరు వ్రాచుచున్నారు. వారు ప్రస్తుతాభివృద్ధి గమనించియైనను, నిటుపయి ఊరొడకన్యాయమున మెలంగిన బాగుండును.

కృష్ణా జిల్లా నూజివీడు హైస్కూలుకు సంబంధించిన బహు ఉత్సాహముతో జరిగినది. ఉదయమున ప్రాచీన బాలరు సంఘమువారు ఇసుగంటి వేంకట రాజగోపాల రావు గారి ఆధ్యక్షతక్రింద కార్యసభ తేసి వేర్వేరు కార్యనిర్వాహకులను యేర్పరిచిరి. సాయంకాలము రాజానారాయణరావు బహద్దరు జమిందారుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద హైస్కూలు లోగిటిలో సామాన్యసభ తేసి స్కూలు శ్రేయోభివృద్ధిని గురించియు, స్కూలు ప్రాశస్త్యోత్తరవిద్యార్థుల వికాసత్వమును గురించి, యనేక ప్రశ్నోత్తరములు జరిగినవి.

కృష్ణా జిల్లా భట్ల వెనువట్టు బాలికాపాఠశాల నెల్ల నిధముల సభివృద్ధికి దేవ్విర ఘంటసాల వేంకటరమణయ్య గారు వారిట్రయినింగు కాలమును జయపదముగ గడపి తిరిగి పాఠశాలకు బ్రధానోపాధ్యాయులుగ నియమింపబడినందులకు సబసిడ్ ట్రెజురు ఇన్స్ పెక్టరువారు రగు మ-రా-రా-క్రి విద్యాన్ గరిమల్లే సోమన్న పంతులు వి. యే. యల్.టి గారికిని బందరు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు వేమూరి వేంకట గుబ్బారావు పంతులు బియ్యగారికిని శ్రీ విద్యాభిమానులగు భట్ల వెనువట్టు వాస్తవ్యులు కృతజ్ఞతానూచక కందనశతంబు లిచ్చించుచున్న వారు.

కృష్ణా జిల్లా గుడివాడలోని దివ్యజ్ఞానసమాజపు ధర్మ పతనచండిరమునందు ఆకివీడు కాపురస్తులయిన పండిత వడ్డ మూని చిరంజీవి శాస్త్రివారు 8-9 తేదీలను, హిందూదేశపు పూర్వపు ఔన్నత్యమును గురించియు, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మ జేతర సమస్యను గురించియు ప్రస్తుతరాజకీయ విషయస్థితిని గురించియు యుక్తియుక్తముగను మృదుమధురముగను సర్వ జన సుఖోదకముగను అతి నిపులముగను ముపన్వసించిరి. భేద భావములను బోనాడి స్వదేశ, స్వసామాజ్య సంక్షోభమునకును బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనా సంపాదనమునకును క్రి నంశనలేక ప్రయత్నించి జాతీయ మోక్షమును సాధించుట, ప్రతి భారతీయునకును ముఖ్యకర్తవ్యమని వారి యుపవాదాస సారాంశమయియున్నది.

కృష్ణా జిల్లా నిడమర్రులోని పోతనపుస్తకభాండాగార చతుర్థ సంవత్సరోత్సవము బుధవారము సాయంకాలము జరిగినది. ఆసభకు కాళ్ళకూరి నరసింహం పంతులుగారు అగ్రాస నాధిపత్యమును వహించిరి. కార్యదర్శి శృంగారకవి నరసింహం గారు కార్యనివేదనమును చదివిరి. గ్రామసంఘములను గూర్చి జిల్లా గ్రంథాలయ సంచారకార్యదర్శులలో నొకరగు నిడమర్తి లక్ష్మీనారాయణ గారును, శ్రీవిద్యము గూర్చి సుబ్బారావు గారును, మాతృభాషాప్రాధాన్యముగూర్చి వి. భీమరాజు గారును, క్రొవ్విడి తిప్పయ్య గారును, గ్రామమునందలి రాత్రి పాఠశాలనుగూర్చి వి. గంగ రాజు గారును, గ్రంథాలయోపయోగములనుగూర్చి సత్యనారాయణ గారును, క్రొవ్విడిరామమూర్తిగారును, ప్రసంగించిరి.

సోలురు జిల్లా లింగ్లొయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి! మద్రాసు యెంజంటు:— మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి, మైసూరుజూరకోట్టి, మద్రాసు.

చంద్రశేఖర క్యాండిల్ కంపెనీ,

(1096)

ము లేదు.

గోపాలాచార్యులచారి

ప్రశ్న (1045)

ప్రశ్నములు

రాష్ట్ర సినిమా భవనములను, స్వచ్ఛత సమస్యలను
వివరించు. మేము తెలుపు విభాగముల ననుసరించిన

లేదు.

శతభారతము 1 భాగము బుడ్డి రికార్డు ౦-౧-౦-౦
డిబి 1 " " ౦-౨-౦-౦

విడిచి వేళ్ల కార్మికుల గురితముగ పంపించును.

చాకిరీ, విడిచి వేళ్ల కార్మికుల

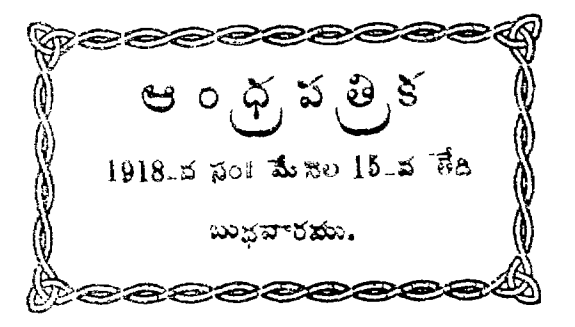
తెంతి పురాణము: "నందీశ్వర" మద రాగం.

1950年10月1日

ప్రకటన

మచిలీపట్టణములోని ఆంధ్రభారతీయ కళాశాలయందు ఈ సంవత్సరము జూన్ 8 తారీఖున నూతనముగా కళాసభా కార్యదర్శిని నియమించుచున్నది. కళాసభాకార్యము బోధించుటయందు, మనదేశమున వాచకభాష నుండు కళాసభాకార్యములకు లాభకరమగుచున్నందున కడగొనుటయును ఈ కార్యముకై ఉద్దేశమునది. కళాసభాకార్యము, రసాయనకార్యము కీటక కార్యము, కళాసభాకార్యము తెనుగునందు బోధించుచును. బాలకులకు సులభమగుటకు దురువలసియుండును. ముద్రాకార్యము బయటయందు ఉండదు. 11 సంవత్సరముల కంటే నెక్కువ యుండకుండును. ఎందఱునకైనా నయనకరముగాను బాలకులకై కష్టపడి పని చేయుటకు సంసిద్ధులై, కళాసభాకార్యము వారివృత్తిగా చేయవలయునని కోరుచున్నామి. చేరుకొనవలయును. కాస్తాభ్యాసముతో బాలు బాలుర చేయవలసిన పనులన్నియు రాము కృతముగా చేయవలసియుండును. 10 వందల బాలురు మాత్రమే చేరుకొనవలయును. దక్షిణాంధ్రము ఈ నెల 25 తారీఖు లోగా ఈ దినము దినముగా మారు పంపించుకొనవలెను.

(1178) ఆధ్యక్షుడు.
ఆంధ్రభారతీయ కళాశాల, మచిలీపట్టణము.

ఆంధ్ర సాహిత్యపరిషత్తు

ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు యీ సంవత్సరమున మధురాపురియందు గూడుట, ప్రాచీనాంధ్ర వైభవము నొక్క మారు దృష్టాచరము గావించుచున్నది. ఆంధ్రులలో నీ సమయమున ఆధ్యక్షులగు శ్రీరంగదేవరాయలవారునుడివినుట "ఎక్కడి ఆనెగొంది, ఎక్కడి మధురాపురి" మను నాశ్చర్యభావమే ప్రబలుట సహజము. తమిళదేశమునకు ముఖ్యస్థాన మగు మధురానగరమున, ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు జరుగుట వింతగ నుండక మానదు. నేటికి గూడ తమిళదేశములో నివసింపుచున్న ఆంధ్రులు తమ మాతృభాషాభిమానమును విడనాడక అమితోత్సాహముతో సభావిజయమునకై కృషి సలుపుట జూడ, ఆంధ్రభాష శ్రద్ధాశక్తి యున్నదియు తేటపడగలదు. ఆంధ్రోద్యమ మాంధ్రదేశమునందే గాక, ఆంధ్రుల తేజదేశమున నివసించినను వారిలో ఆంధ్రభాషాభిమానమును పురికొల్పుచున్నది. ఆంధ్రుల తేజస్వీములకు వెడలిసను తమ సాంప్రదాయములను విడనాడుట లేదు. మాతృభాషను మరచుట లేదు. ఆంధ్రుల మను క్రత్యభిజ్ఞానమును బోగొట్టికొనుట లేదు. దక్షిణదేశమునందుండిన యాంధ్రులలో ఆంధ్ర భాషాభిమానిలు లనేకు లుద్భవించిరి. దక్షిణదేశము కొండొక కాలమున ఆంధ్రవిజ్ఞానమునకు నిలయముగ నుండెను. తంజావూరి ఆంధ్రగ్రంథాలయ మమూల్య మగు సాంధ్రగ్రంథములతో విరాజిల్లుచున్నది. ఆంధ్ర భాషామాధుర్యము, ఆంధ్రులు భిన్న పరిస్థితులందు నివసించుచున్నను, స్వభాషను విడనాడనీయదు. ఆంధ్రులు ప్రాచీనకాలమున భరితవర్ణమును చాలవరకును పరిపాలించుచుండినట్లు చారిత్రకదృష్టాంతములు గలవు. మధ్య యుగమున నీరి ఆంధ్రులవ్రతిభ యతిశయించినపుడు ఆంధ్రరాజులు దక్షిణదేశమును జయించి, ముఖ్యపట్టణములందు సామంతరాజుల నేర్పరచి

పరిపాలించిరి. ఆకాలమున ఆంధ్రులు దక్షిణదేశమున కధికసంఖ్యాకులుగ నరిగి, ఆంధ్రవిజ్ఞానమును ఆంధ్రనాగరికతను వ్యాపింపజేసిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షు లగు దివానబహదూరు వి. రామభద్ర నాయుడుగారు మధురనాయకులు ఆంధ్రసాహిత్యము నెటుల పోషించినదియు వివరించిరి.

మధురలో నాంధ్రరాజులే గాక, ముద్రాపర్వ లగు సాంధ్రకవులును బయలుపెడలిరి. 1559 మొదలు 1736 వరకును తమిళ దేశమునకు ముఖ్య స్థానముగ మధురయందు ఆంధ్ర సృష్టులు వైభవోపేతముగ రాజ్యము చేలిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు నుడివినుట మధుర నాయకులు, విజయనగర సామ్రాజ్యమునకు సామంత రాజులై యుండి, తిరుమల నాయకుని కాలము నుండియు స్వాతంత్ర్యస్వపులై విలసిల్లిరి. వీరికిని తంజావూరు వెల్లురు నాయకులకును సంబంధ బాంధవ్య ముండెను. వీరికా నొక సమయమున దాదాపుగ పాండ్యరాజ్యము నంతయు పరిపాలించి యుండిరి. మధురవంశస్థులకు లగు విశ్వనాథ నాయకులు విజయనగర సామ్రాజ్యాధీశు లగు అచ్యుతరాయల సేనాధిపతియై, తిరువాన్కూరు దండయాత్రలో పాల్గొనెను. అటపిమ్మట, మధుర రాజ్యమునకు తన పరాక్రమముచే స్వాతంత్ర్య ప్రభు వయ్యెను. మహమ్మదీయ విజ్ఞాంధ గము నాపుటకు మధుర స్థులారు విశేషకృషి సలిపిరి. మధుర నాయకుల పరిపాలనమున, తిరుమల నాయకుని పరిపాలన ముత్పన్నత గాంచెను. నేటికిని మధురకు వెడలు వారలను, తిరుమల నాయకుని మందిర నిర్మాణ చాతుర్య మాశ్చర్యనిమగ్నుల గావించక మానదు. ఆతనియొద్ద కవులనేకులు చేరిరి. ఆంధ్రసాహిత్యమును వీరు కను శ్రద్ధతో జూషించిరి. వీరివలెనే, ముద్దలలగూడ్రె, విజయ రంగ చొక్కనాధుడు మొదలగువారు ఆంధ్రనాట్యయ పోషణమునకు విశేషముగ తోడ్పడిరి. అందుచే నా కాలమున ఆంధ్రసాహిత్య మెక్కి యభివృద్ధి గాంచెనో దెలిసికొనుట యవసరము. ఇంతవరకును నీ విషయమై తగిన పరిశోధనలు గావించబడి యుండలేదు. తగిన యుత్సాహముతో ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తువారు కృషి సలుపుచో, నూతనవిషయము లనేకములు బయల్పడు నని ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు హెచ్చరించిరి.

ఈ సభ వారింతవరకును సలిపిన కృషిచే, నూతనవిషయములు గొన్ని దెలిసిన వని, జయింతి రాయయ్యకంతులు గారు తమ యుపన్యాసమున దెలిపిరి. ఇంతవరకును దక్షిణదేశమున కిది గురు గ్రంథకర్తలు రచించిన యేబది గ్రంథములు లభించినవని, పంతులుగారు నుడివిరి. తంజావూరి రాజులలో శైల శ్రేష్ఠుడగు రఘునాథరాజుగారు ఆంధ్ర సాహిత్యమున సభిమానము వహించి యుండెను. ఆతని కాలముననే క్రస్థి కెక్కిన తంజావూరి గ్రంథాలయము నెలకొల్పబడెను. ఆ గ్రంథాలయమున గల వ్రాత గ్రంథముల దిలకించిన, దక్షిణ దేశపు టాంధ్రవాఙ్మయ స్వభావము వెల్లడి గాగలదు. రఘునాథుని యాస్థానమున ఆంధ్రనాటకములు ప్రదర్శితబడెనే వని దెలిసికొనినపుడు, ఆకాలమున సాంధ్రసాహిత్య మంతవరకు సభివృద్ధి చెందెనో నూహించవచ్చును. త్యాగరాయభక్తుల తెలుగుకృతులుమృదుమధురభావతో వ్రాయబడి, భగవంతునిపై ప్రేమను వెదకబడుచు, దక్షిణదేశ గాయకులకు లెల్లరకును శరణ్య మగుటయే, ఆంధ్ర భాషాప్రతిభను చాటుచున్నది. మధుర చేరిన విజ

య రఘునాథ చొక్కనాయకుడే ప్రసిద్ధివహించిన తారాశంకార విజయమును రచించెను. దక్షిణ దేశపు కవులలో బ్రాహ్మణేతరులు, స్త్రీలు, విశేషముగ నుండుట నెన్నదగిన విషయము. ఆంధ్ర వాఙ్మయ మంతవిరివిగ దక్షిణదేశమున వ్యాపించుటకు, విజయనగరసామ్రాజ్య ప్రాభవమే కారణ మనుటకు సందియము లేదు. సామ్రాజ్యాధీశులలో కృష్ణదేవరాయలొంధ్రవాఙ్మయమునకు గావించిన మహిమకార మెన్నటికిని మరువదగినది గాదు. అట్టి ఆంధ్రసార్వభౌముని సంతతివార లగు శ్రీ ఆనెగొంది రాజుగారు మధురలో జరుగు సాహిత్య పరిషత్తు కధ్యక్షుల వహించుట, సభాకార్యక్రమమునకు సన్నెదెచ్చినది. వీరికి సాంధ్రభాషపై నెట్టి గాఢాభిమానము గలదో వారి యుపన్యాసమునందలి యీక్రింది వాక్యములవలన తెలియగలదు.

"మధ్యతకర్త లగు శ్రీకృష్ణ దేవరాయ భూపాల చూడామణి యస్త్రమించిన తరువాత, ఆంధ్రభాష దినదిన ప్రక్షిప్తమాన మగుటకు, ప్రభుసన్యాసహృద్య దోష మే కారణ మని నానమ్మకము. ఈ హృద్యముం దొలగించి, మన మాతృభాష యగు నీ యాంధ్రభాషను సర్వవిధముల సభివృద్ధిలోనికి దీసికొనివచ్చి, తొల్లింటి గౌరవమును, జౌన్నత్యమును, జౌదార్యమును, అకలంకత్వమును నెలకొల్పుట మన యాంధ్రదేశమునం గల స్వదేశ సంస్థానాధిపతుల విధి యయి యున్న దని హెచ్చరించుచున్నాడను. ఈ విధిని మిఠితీమా, మాతృద్రోహదోషము ఆపాదించగలదని పరాకు చెలుపుచున్నాడు. మాతృదేవత పవిత్ర మయినది. ఆంధ్రభారతి మనకు మాతృదేవత. ఆ యమ్మం బూడించుటయే మన జన్మముల యొక్క పరమావధి యయియుండవలెను. మన యమ్మ యానందభరిత యయి యేకొంతలులేక యుండ గలదేని, మనము తొలిక పారలొకముల యుండఁ బెంపొందగలము. మన యమ్మ రేయింబవలు కంటఁ దడి పెట్టుచుండునేని, మనము తొలిక పారలొకములయందు అధోగతికి బోగలము. ఈ పరమార్థముం దెలిసికొనుఁ దని ఆంధ్రులందఱ నిందుమూలమునఁ గోరుచున్నాడను."

ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు సాంవత్సరిక సమావేశము ముగిసినది. ఆంధ్రదేశములో నీ సభోపయోగము వలసినంతగ లేదను భావము చాలవరకు వ్యాపించియున్నది. సభవారిచే దలపెట్టబడిన నిఘంటునిర్మాణ మింకను ఆరంభదశయందే యుండుట శోచనీయము. ఆంధ్రభాషలనేక మార్పుల చెందుచున్నది. ఆంధ్రభాషతో విద్య నేర్పవలయు నను కుతూహల మతిశయించుచున్నది. దేశమునందు రాజకీయ సంచలనము ప్రబలమగుచున్న నీ సమయమున రాజకీయాశయములను తేటతెలుగునెట్టి ప్రజాసామాన్యమునకు నుగ్రాహ్యమగు నటుల చెలువవలసిన యవసరము గలుగుచున్నది. కాని తగిన పరిభాష లభించుటలేదు. ఆంధ్రవార్తాపత్రికల నీ కష్ట మెదుర్కొనుచున్నది. సాహిత్యవిజ్ఞానమును దేశభాషలలోనికి దీసికొని వచ్చుటకు నూతనశబ్దము లనేకము లవసర మగుచున్నవి. శబ్దనిర్ణయము గావించుట సాహిత్యపరిషత్తువారి కర్తవ్యము. కాని వారి పనికి పూనికొని నటుల గాల్పించును. అన్ని యుద్యమములును సమానసంచలనము జూపినగాని, సక్రమాభివృద్ధి యుండదు. ఈ పరిషదమువారు నూతన జవనత్వములతో కృషి సలిపి, ఆంధ్రభాషాసేవ చేసి, నిక నయినను దేశభాష్యదయమున కెక్కుదుగ. తోడ్పడుట భావ్యమని హెచ్చరించుచున్నారము.

మారిన సేనాని లేఖ

సంగ్రామమున నిపుడు కొంచెము శాంతి క్రబియున్నది. అయినను మారిన సేనాని వ్రాసిన లేఖ యుద్ధవార్తలు లేని లోపమును బూర్తి చేయుచున్నది. ఈ లేఖ ప్రస్తుత ప్రభుత్వమును విషమదశకు దీసికొని వచ్చెను. యుద్ధమూర్తి వర్గము వారిపై యీ సేనాని కఠినమగు నిందల వారోపించి, బహిరంగముగ వెల్లడించెను. ఇక్కార్యము తన యుద్ధోగ్య ధర్మమునకు వ్యతిరేకమయినను, మారిన సేనాని గావించ సాహసించెను. ఈ లేఖ చే దేశములో గలవర మతిశయించెను. ఆస్పిత్రుగారు కామన్సునభిలో మారినగారి యారోపణము లెంతవరకు సత్యమో కనుగొనుటకు ప్రత్యేక సంఘము నొకదాని నేర్పడవలయునని, తీర్మానము దెచ్చిరి. మంత్రులు ప్రత్యేక సంఘనిర్మాణమున కంగీకరింపలేదు. ఆస్పిత్రుగారి తీర్మానము నెదిరించుచు, లాయకుజాగ్గిగా రుద్రేక సహితముగ నుపన్యసించిరి. మారినగారి ఆరోపణలు సత్యతరములని, ప్రధానమంత్రిగారు తగిన క్రత్యుత్తర మొసగిరి. సైనికవ్యవహారములకు ఖంగము కలుగుచున్నదని తోచినయెడల, మారిన సేనాని ప్రధానమంత్రిగారితో సూక్ష్మ తింపక నియమములకు విరుద్ధముగ నేల ప్రవర్తించవలయునని ప్రధాన మంత్రిగారు ప్రకల్పించిరి. వీరి కార్యముచే, సైనికుల సక్రమ క్రవర్తనమునకు ఖంగము గలుగవచ్చును. మారిన సేనాని మోపిన నేరముల కన్నిటికిని, కామన్సు సభవారికే సమాధానము దెలిపెదమని, ప్రధాన మంత్రిగారు నిరీ. బ్రిటీషు సేనాముఖము ప్రాంచి దేశమున విస్తరింపబడినది. ఇయ్యది హేగు సేనాని గాది కిష్టము లేకుండగనే, గావించబడినదని మారిన సేనానిగారి వాదము. ఈ వత్సరము జనవరి 1-వ తేదీన నిరుతి వత్సరముకన్న సైనికుల సంఖ్య యధికమని, ప్రధానమంత్రిగారు దెలిపియుండిరి. ఇది సరిగాదని మారిన సేనాని ప్రకటించెను. ప్రధానమంత్రిగారు తన వాదమును సమర్థించుచు, మారినగారి వాదము నిరాధార మని దెలిపిరి. బ్రిటీషు సేనాముఖమును విస్తరించుటకు కారణము, ప్రాంచివారి కోర్కెయే. ప్రాంచివారు మూడు వత్సరములనుండియు, సైనికవ్యముల సధికముగ ఖరించిరి. ఆవసరమిప్పుడు గలుగుచున్నది, బ్రిటీషువారి సహాయము వలయునని గోరిరి. అంగ్ల దేశాధికారు లీవిషయమై దీర్ఘముగ యోచించిరి. తొందరపడ లేదు. హేగుగారి యిష్టము సతికమింప లేదు. సైనికాధికారుల సమ్మతితోనే యీ కార్యమునకు దలపెట్టిరి. సంగ్రామికైకమత్యము కొరకే, యిక్కార్య మవసరమయ్యెన. మారినగారి చర్య లాయకు జాగ్గిగారు నుడివినటులు, రెండుదిగముల దూఱ్యముగ నున్నది. సైనికుని సక్రమప్రవర్తన మున కిది ఖంగకరముగ నున్నది. యుద్ధ వ్యవహారములనుండి దేశపు దృష్టిని మరలించుచున్నది. శత్రువు లెటులయినను, అంగ్ల సైనికులకును, ప్రాంచివారలకును, కయ్యముల గల్పింప జూచుచు న్నారు. మారినగారు వ్రాసిన లేఖలవంటి లేఖలు శత్రువుల నింకను ప్రోత్సాహపరుకలవు. ప్రధాన మంత్రిగారింతకు పూర్వమే ప్రాన్సునుండి ఏతెంచి యుండిరి. జర్మనులు అసామాన్య మగు విజృంభణమునకు సంసిద్ధు లగుచున్నటులు, సేనాధిపతులు ప్రధానమంత్రిగారికి దెలిపిరి. నూతన విజృంభణము సేదుర్కొనుటకు ప్రధానమంత్రిగారిని కొన్ని కార్యముల జరిగింపవలయు నని గోరిరి. వారి కోర్కె ననుసరించి, లాయకు జాగ్గిగారి కార్య సాఫల్యమునకు దలపెట్టుచుండగ, మారిన సేనాని

లేఖ బయలుపడలి దేశములో కలవరము గలిగించెను. సంగ్రామ మిట్టి సందిగ్ధ స్థితిలో నున్నపుడు మంత్రి వర్గపు దృష్టిని తీరున మరలించుట భావ్యముగాదని, ప్రధానమంత్రిగారు విన్నవించిరి. తుట్టుతుడకు ఆస్పిత్రుగారి తీర్మాన మోడింపబడెను. మారిన సేనాని యుద్ధోగ్యమునుండి వెడలించబడి, ఉపకారవేతన మొసకబడెను. లాయకు జాగ్గిగారి మంత్రిపదవి కంత్యదశ ప్రాప్తించెనని, ఎల్లరును ఖయవడిరి. ఎటులయిననేమి విషమదశ దాటినది. ప్రాంచివారి కీఫలితము సంతృప్తి గలిగించినది. జర్మనులు యుద్ధమును ముగించుటకు తమకక్రిసంతను నియోగించుచుండ, అంగ్లదేశము అంతఃకలహములతో కాలము గడపుట నష్టదాయక మగును. లాన్సు డౌనుగారు తన సందిపాటను తిరిగి పాడుచున్నారు. సంది విషయమై నాలోచించుట కింతకన్నను ససమయముండదు. జర్మను నిరంకుశస్వభావ ము మాత్రమయినను తగ్గుదల జూపలేదు. సందిపేరుతో ఉక్రేను, రుష్యా, రుమేనియా దేశముల స్వాతంత్ర్యము శత్రువులచే నామమాత్రావశిష్టము గావి పబడినది. ఇట్టి రుణమున అంత్య విజయము లభించు వరకును, పోరాడుటయే, అంగ్లదేశపు టుత్పత్తివర్గము. ఈ తరుణమున సంది యసంభవ మని కర్షను ప్రభువు గారు తగినటుల క్రత్యుత్తరించిచ్చిరి. ఇట్టి మనోనిశ్చయమే ప్రవ్యను నిరంకుశమును త్వరతో బోవాడగలదు.

హైందవ ప్రభుత్వమువారి యోచనలకు

పై కీర్తికక్రింద లిడరుపత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది. "ఈ సమయమున అంగ్ల హైందవ పత్రికలపై మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు తగిన చర్య దీసి కొనెదరని దలంచి, లాభము లేదు. మద్రాసు మెయిలు పత్రిక 6-వ తేదీన వ్రాసిన సంపాదకీయ వ్యాసమును హైందవ ప్రభుత్వమువారు పరికింపవలెనని గోరుచున్నారు. ఆ వ్యాసము నిందాగర్భితమైనది. యుద్ధసభలో, ఉపసంఘపుసభలలో జరిగినవిషయములను వెల్లడింపవలయునను దుష్ప్రయత్నము విజయము గాంచలేదు. అందుచేఅసత్య విషయములు మాత్రము చెప్పబడినవి. ఈ పత్రికతో నేకీకరింపవారి యుద్దేశములనుబట్టి వ్రాసిన వికరీతపు వ్రాతలు పరిహాసాస్పదము లగుచున్నవి. సర్క్లూకు హిల్లు గారు అక్రమముగ నిందింపబడిరి. ప్రజలపై సానుభూతి జూపు రాజప్రతినిధిగారికి ఈ పత్రిక దుందుడుకుతనముతో సంత్య సంజేతము బంపుచున్నది. ఈ వ్రాతలు, వివిధ సంఘములకును, పాలక పాలితులకును, మనోవైషమ్య కారణము లగుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారి సమయమున దేశములో రాజకీయాందోళనము విరమింపబడుట భావ్యమని గోరిరి కాని మద్రాసు మెయిలు మొదలగునాంగ్ల హైందవపత్రికలవ్రాతల స్వభావము లాగుగ దెలిసిన యెడల, క్లిష్టమానేక సభ్యులు ప్రభుత్వమువారి సూచన కంగీకరించెద వారే. ప్రభుత్వమువారి సమయమున అతి నిపుణతతో ప్రవర్తించుచు కృషిసంపుషుండ, ప్రజలలో నుద్రేకమును ప్రభుత్వమువారి ప్రతిష్ఠకు ఖంగమున కలిగించే వ్రాతలను, మద్రాసు మెయిలుపత్రిక వ్రాయుట, అవమానకరము. ఇట్టి దుష్ప్రయత్న ప్రభుత్వమువారు సహింపగూడదు. మద్రాసు మెయిలు పత్రికకు తగినగుణపాతము నేర్పవలయును. మద్రాసు ప్రభుత్వము వారును, కాకపోయిన హైందవప్రభుత్వము వారైనను లగినటుల నుండలించెదరా?"

కడవనలు

కడవనలు కాంధ్రమహాజను లధిక సంఖ్యలతో వెడలవలయును. అంగ్లదేశము విముఖులు సభ లెటులయినను జయప్రదము గాకుండుటకు సహజముగ ప్రయత్నించెదరు. వారి క్రయత్నములను బోవాడుట యవసరము. అంగ్లము తమ కిచ్చిన నూతన భారమును జయప్రదముగ నిర్వహింపగలరని, కాంగ్రెసు సంఘమువారికి వెల్లడిపరుపవలెను. వేసంగి యగుటచే కొందరు భీతిపచ్చురు. దూరభార మని కొందరు వెనుకకు దగ్గవచ్చును. వ్యయకరమని కొందరు వెరగొందవచ్చును. కాని ఎన్ని యశాకర్యములున్నను, ఎన్ని యిబ్బందులున్నను, అంగ్లనూతన పూజుచుట అంగ్లల ముఖ్యధర్మమని గుర్రెటుగవలయును. తీర్థయాత్రలలో కష్టముల నెవరయినను లెక్కపెట్టుదురా? ఈ వత్సరము జూలై నత్యావృత్తియమువైననే, అంగ్లదేశముభివృద్ధి యాధారపడియున్నది. కష్టములకు వెనుకాడి లాభముండదు. క్రజా సౌకర్యమును యోచించి, ఆహ్వానసంఘము వారు ప్రతినిధి రుసుము నాటురూప్యములనుండి తగ్గించి, ఎల్లర కందుబాటులో నుండునటుల గావించి సభల నెక్కుడు నాకర్షవంతము గావించెదరు గాక యని హెచ్చించుచున్నారము.

మాంటాగూగారు

వీరును, భూపేంద్రనాథబానుగారును, అంగ్లదేశమును సురక్షితముగ తేరిగి చెలియుచున్నది. మాంటాగూగారిక కొలది కాలములో తమ రాజ్యాంగ సంస్కరణ విధానమును ప్రచురించెదరని యూహించెదము. సిడెహం పక్షమువారు హిందూదేశాశయములను నిరోధించుటకు విపరీతాందోళనము సలుపుచుండ, స్వకరిపాలనావాదులు తమ కోర్కెల నాంగ్లదేశమునకు చెలుపుట కయినను, నిషేధింపబడిరి. ప్రతికూలురక్రయత్న ఫలితముగ మాంటాగూగారి సంస్కరణములు క్రజాశయములను సంతృప్తి పరుపవేని, దేశములో మితిలేని ఆశాఖంగము జనించును. మాంటాగూగారు ప్రజాభిప్రాయమును సంతృప్తి పరుప యత్నించుట భావ్యము.

బల్లారి సంగీత శారదా నాటక ముండలి:

విన్నటి దినము పాఠశాలము 6-వ గంటలకు బల్లారియూ పురమందిరమున యీ నాటకముండలివారు బల్లారి స్వస్థమార్య విరచితమైన చిత్రలేఖ నాటకమును అతి మనోహరముగ ప్రదర్శించిరి. ఈ నాటకమునందలి పాత్రధారు లందరు యితర నాటకసమాజములలో యిదివరలో పాల్గొనటవలన అత్యధము గలవారైనను వీరు యితరసంఘములనుండి వీరిపోయి ప్రత్యేక నాటకముండలిగానే ప్రదర్శనము గావించుట కిదిమొదట తరుణమని తెలియుచున్నది. వీరు కొలదికాలములోనే తమ ప్రదర్శన ప్రదర్శనమును అతిమనోహరముగ ప్రదర్శించ గలిగినందుట వీరిని తీర్థింపచేసిన రామచంద్రరావుగారు క్లాసు దీములు. వీరి నాటకమును ప్రదర్శించుట కిది మొదటి పర్యాయమే అయిండువలన కొన్ని లోపములు గావలదవచ్చును. కాని ఆ లోపములన్నియు అవధము హెచ్చిన కొలదిని కాలము గడచినకొలదిని నెవరియెఱుగుట కరకాశముగలుగును. నల దయలంతు లిరువురును తమ పాత్రము లతిమనోహరముగ నిర్వహించి రక్షుటకు సందియములేదు. వారిరువురిలో ముఖ్యముగా దయలంతు పాత్రధారియగు రామచంద్రరావు గారు అలకాటి దయలంతులై గన్పట్టుచు ప్రజలను రంజింప చేసినటుల అతియోక్తి కాకాలదు. ఇంద్రసేనపాత్రను ధరించిన యా చిన్నిలాలగు, తనయొక్క కంతమానర్యము కలనకు శ్రావ్యమైన సంగీతమువలనను, మృదుమధుర భావణముల కలనకు శ్రేష్ఠతల ఆనంద నిరుక్తుల గావించెను. మిగిలిన పాత్రములన్నియు కూడ లాగుగనే నిర్వహింప బడినవి. ఈ సమాజమువారు యుక్తుయ క్రొత్తనాటకములను ప్రదర్శించుటకు యత్నించి లోపములను సరిండుకొని అదిరకాలములో అభివృద్ధిలోనికి వచ్చి ఎక్కుడు ప్రఖ్యాతిని గాంచుటైదు గాక యని గోరుచున్నాము. జయపురము యువరాజుగారు రామచంద్రరావు గారి కోరిక స్వర్గపతికను బహుమాన మొసంగిరి.

విరోధామహాసంగమము

జనరలు మారి సుగారి నడవడి

(1) పార్లమెంటు సభయందు ప్రధానమంత్రి ప్రసంగము.

పి.వి.ధాని ప్రాయములు.

(రైతు వాదన)

భింగండు

(నిన్నటి శేషము)

ముఖ్యమంత్రి రంగ మంతవరకు వ్యాప్త మొనర్చు కలసి యున్నదియు వర్తమానమున జెప్పబడెను. రంగవిస్తరణమును గూర్చి రాబర్చునుగాని కొన్ని మాత్రములు నిర్వచించి యున్నాడు. యుద్ధమంత్రివర్గమువారి మాత్రముల నామోదించి:-

(1) ఆంగ్లవైస్రాయంత్రిని వ్యాప్త మొనర్చునలయును (2) ఏ సమయమున ఎవరు పంక్తిని వ్యాప్త మొనర్చునలసివచ్చినయెడల ప్రధాన సేనానలు నిశ్చయింప వలయును (3) అవసరమైన మంత్రులను వరకును పంక్తిని వ్యాప్త మొనర్చు నవకాళము లేదు. (4) 1918 సం॥పు సమర నిర్వహణ విధానము సమసింపబడునట్లు పంక్తిని దీసికొనవలయును.

వైస్రాయములు సహాయములని అందరు నామోదించుదురు. మంత్రివర్గమువారు వాటి నామోదించి యంతవరకు వాటి ప్రకారము నడచుకొనియున్నారు. విదేశకార్యాలయము నకు సంబంధించిన యొకానొక సమస్యను చర్చింప బోతున్న యొద్ద పెయిలీవు, రాబర్చును, ఫాక్ గార్డును సేవను గూర్చి చర్చించుచున్నాము. మనరంగమును వ్యాపింపజేయవలయునని ఆసభయందు పెయిలీవుగారు నూచించిరి. ఈ విషయమునుగూర్చి చర్చింప సన్నద్ధుడనై యుండకపోవుటనే రాబర్చునుగారి నీవిషయమును చర్చింపుచుంటిని వారు చర్చ యొనర్చి వైస్రాయములను విడిచిరి. మంత్రివర్గమువారు వాటి నామోదించిరి. రంగవిస్తరణవిషయ మీసభయందు చర్చింపబడునట్లుగాన తమ యభిప్రాయములేకయే ఏదియై నిశ్చయింపబడినదని మార్చులుపేగు గా రభిప్రాయపడిరి.

మార్చులుపేగుగారిలో నాలోచించుట.

పరామర్శప్రతినిధి ఆంగ్లరంగవ్యాప్తి గూర్చి బహుళ సభయందు ప్రస్తావించియుండెనని రాబర్చునుగారి మిమేరం డమున వివరింపబడి యున్నది. జనరలు పేగుగారి సలహాను మంత్రివర్గమువారి రుజువులు చేయలేదనట కావత్తమునందలి యీక్రింది యంశములు సాక్ష్యములు:- “శక్తివంశన లేక కార్యపాధన మొనర్చుటకు సంకల్పములేదు గాని మార్చులు పేగుగారు లేని సమయమున నీవిషయమును చర్చింపరాదు. ఇంతయినాక ముందు వత్సరపు సంగ్రామవిధానమును గూడ గమనింపవలసియున్నది. పేగు పేగు సేనాను లీ విషయమును చర్చించి సమాధానపడుట యుక్తమని సభయందు నూచించబడినది. తదనంతరమున మరి చర్చ జరుగలేదు గాన రంగవిస్తరణ వ్యాపార మాసభయందు నిశ్చితము కాలేదనియే నా (రాబర్చును) తాత్పర్యము. ఇంతయినాక, యిట్టి మాఖ్యాంశమును పేగుగారిలో నాలోచించక యుద్ధమంత్రి వర్గమువారు తీర్మానింతురని నే విశ్వసించబడెను.

ఆనంతరమున పరామర్శ దొరకనువారు మరల సెల్లిడి కక్కిరింప ఆంగ్లవైస్రాయంత్రి నెట్టితిరున మార్చునలసివచ్చినయెడల రాబర్చునుగారు వివరించిరి.

వైస్రాయము యుద్ధ మంత్రివర్గమువారి మినిస్ట్రీ పుస్తకమున నీ తీరున రచింపబడినది:-సామ్రాజ్యవైస్రాయాధికార ప్రధానోద్యోగి ప్రసంగానంతరమున నిట్లు గ్రంథింప మొనర్చబడినది:- జనరలు పేగుగారి కీక్రిందితిరున ప్రత్యుత్తర మీయవలసినదని ప్రధానోద్యోగి యొనర్చిన నూచనమును యుద్ధ మంత్రి వర్గమువారు నామోదించిరి.

వార్షికులు మహాసభవారి తీర్మానము.

“పరామర్శరంగ భావమును మరికొంతవరకు ఆంగ్లవైస్రాయములకు భరించుటలో నీక్రిందియంశములను గమనింపవలయునని మంత్రివర్గమువారి యభిప్రాయము:- వైస్రాయముల కొంతవరకు విక్రంతి యొసగుట కర్తవ్యము. తీర్మానమున వారికెట్టి లోపమును లేకుండ జేయవలయును. ప్రస్తుతావస్థానందున మరి కొంత రంగమును పరామర్శవారినుండి దీసికొని ఆంగ్లయులు రక్షించుట సాధ్యపడలేదు. ముందు వత్సరమున సమర నిర్వ

హణ విధానము వర్తమానమున చర్చింపబడుచున్నది. మిత్ర మండలి పాలకవర్గములతోడ ముఖ్యమంత్రి చర్చింపబడును. గాన నీ విధానము పరిష్కారమును వరకును, ఆంగ్లరంగము నెంతవరకు విస్తరించునదియు నిర్ణయించుట కవకాళము లేదు. ఈ యంశమునే పేగుగారికి తెలియజేయబడినది. ఇందులకు భిన్నముగ నడచుకొనియుండలేదు. ఆనంతరమున కేంద్ర యి యొద్దను ఇటలియందును అపజయములు సంభవించెను. పరామర్శరంగముననుండి ఇటలి కాంగ్లవైస్రాయములను, ఇటలివారికి తోడ్పడవలసిన యగ్ర్యములు సంభవమయ్యెను. గాన పేగు సేనానితోడ నొనర్చిన ఖరీదును చెల్లించుకొన నవకాళము లేకపోయెను.

మంత్రివర్గము వారి తాత్పర్యము.

పిదప క్లెమెన్సోగారు ప్రధానమంత్రిత్వము నలంకరించి, ఆంగ్లయులు తనపంక్తిని కొంతరక్షింప వలసియున్నదని పట్టుబట్టిరి. ఈ విషయమును సర్వసేనాని తీర్మానింప వలసి యున్నదని పేగు వాదించితిమి. వార్షికులుగారి ప్రతినిధు లీ విషయమును, నిశ్చయింప వలసినదనియు, అభిప్రాయ వ్యత్యయము కలిగినయెడల యుద్ధమహాసభవారు వ్యవహారమును పరిష్కరింప వలసినదనియును క్లెమెన్సోగారు నూచించిరి. వార్షికులుగారి వైవిధ్య ప్రతినిధు లీ విషయమును చర్చించిరి. ఈ సభయందు ఆంగ్లయుల వాదము బలమై యుండవలయునని మంత్రి వర్గమువారు రాబర్చును పేగు సేనానులకు లేఖలు బడియున్నారు. ఇంతకు తప్ప మంత్రి వర్గమువారి కీ కర్తవ్య హారమున నెట్టి తాత్పర్యము లేదు. వార్షికులు వైవిధ్య ప్రతినిధులు ఆంగ్లయులను పరామర్శవారిని రాక్షింపచిరి. క్రతువులు ముట్టడించిన యెడల, ఆంగ్ల పరామర్శము లొందెదలకు తోడ్పడవలయునని ప్రతినిధులు నూచించియున్నారు. ఈ నూచనము మార్చి మాసము 1-న తేదీని వార్షికు సభయందు చర్చింపబడును గావలసియుండెను. గాని అంతకు పూర్వమే పేగు పేగు సేనాను సేనానులు కలిసి కొని చేరిసిను వరకును పంక్తిని వ్యాపింప జేయవలయునని సమాధానపడిరి. సమయ్యవంత్రి మరల వ్యాప్త మొనర్చు బడలేదని పేగు సేనాని వార్షికులు సభకు నివేదిక నంపిరి. ఇదియే నిజ స్థితి. యుద్ధమంత్రి వర్గమువారి యభిప్రాయముతోడనే పేగు సేనాని నూతన రంగమును తనయధీన మొనర్చుకొనెను. పరామర్శ దొరకనువారు, వైస్రాయాధికారులను గూడ పేగుగారిని తొందరపెట్టిరి. గత్యంతరములేక వారు మరికొంత రంగమును రక్షింప బూనుకొనిరి. వారపంపించిన విధానము సక్రమమని నా తలంపు

దొరకనువారిపై నేరములు.

వై వివరింపబడిన కార్యముల వర్తమానముగ నిష్కారణ పాలకవర్గమువారిపై నేరములు మోపబడినవి. రాబర్చును పేగు సేనానులకు మంత్రివర్గమువారు క్రొత్తరంగమును రక్షించునట్లు నిర్ణయించిరిన కడఁది ప్రబలింపి. పేగు సేనాని యిట్టి తాత్పర్యము తనపై నిమగ్న నచ్చరించునని నెవ్వరైన తలంపరా? రంగవిస్తరణమును గూర్చి స్వల్పభాగప్రేమకు లగు కొందరు వ్యక్తులు కొన్ని వచనములను బుట్టించియున్నారు. వీరి వాక్యములు కేవలము కల్పితములని పూర్తిగా రుజువు చేయుట కవకాళము కలిగినందులకు సంకసించుచుంటిని. కాని యీ చర్చయందు మన మొక ముఖ్యవిషయమును గమనింపవలసి యున్నది. అధికారవైకల్య మిహల ప్రాముఖ్యమని విశ్వసించవలయును. అట్టి యైకల్యత నూనర్చునట్లువలెక ప్రస్తుతమున నీచర్చ కవకాళము కలిగెను. ఎట్టి కేలర మిత్రమండలి వారి సేనానులమున నొక్కటియగుటయు, ఆ సేనానులకును తాత్పర్యము నొక్క సర్వసేనాని ఏర్పడుటయు మిగుల నామోదనీయకము. పంట్లనిడివిగాక వాటి నెవకము గూర్చి బడియుండు లిజుర్చు వశములపై యీ జనము లాధారపడి యుండును.

లండను, మే 9.—ప్రధానమంత్రి యిట్లు తన ప్రసంగమును సాదించెను:- సేనాని నడచుకొనిన రెండంశములను వివరింపవలసియున్నది. మూడు వారి ప్రసంగము వైవిధ్య కక్షిణమునకు విరుద్ధముగ నున్నది. విరుద్ధముగ నున్నదని ఆస్పిక్తుగా రొప్పుకొనియున్నాడు. ఆస్పిక్తుగా రి యుపపాదనము దొరకనువారిపై నేరమును మోపున జైయున్నది. ఆయుపపాదనము నంగీకరించినయెడల పరిపాలనా కార్యములు సాగ నేరవు. అప్పుడు ఆస్పిక్తుగా రుత్తరవాదులగుదురు. మూడు సేనానులకు దూష్యమైయున్నది. ఈయన ఉన్నతస్థానమునున్నాడు. ఈతనికలె సామాన్యపుట్టుకలగున నడచుకొనినయెడల నేమగును? అవిధేయతతోడ నడచుకొనుట కిది సమయమా? తమ కవకాళమునట్టి దానినంతయు నొనర్చిన పిదప మూడు సేనాని వైలేఖను ప్రకటించవలసియున్నది. వారల్లాసర్పక పోవుటయేగాక, ఎవరిమాటయం దనత్యమున్నదనున్నాలో. వారిని గూడ సమీపింపజేరి.

వాటియైకల్యతకు భంగకరము.

ఈ వివాదముల వలన, సంగ్రామ నిర్వహణము మంత్రిలకు కష్టపాత్యమగుచున్నది. ఏకపై వ్యాధిపత్యమును గూర్చి కొన్ని మాసములు తగవులాడుకొంటిమి. వర్తమానపు తగవు దానిలో వివరభాగ మని నా తలంపు. వాటియైకల్యతను వైస్రాయున నేకీభావమునకును నీ వివాదము భంగము కలిగించునట్లున్నది. గత 12 మాసములయందు యేదీ విషయములు సంభవించినదియు, ఏయే ప్రసంగములు జరిగినదియు మనమిప్పుడు తలపోసికొనుచున్నాము. కానిజర్మనీయులు నిశ్చయముగ ముందటి యవస్థానందును సుస్థితులగుచున్నారని నాకు ప్రాప్తమై తెలియవచ్చినది. సేనానులు నాసహాయము నపేక్షించియున్నారు. తమ కీ విషయములయందు సహాయము గావలయునని వారు బాబితాల నొసగి వాటిని సన్నద్ధ పరుపవలసినదని హెచ్చరించియున్నారు. జేకేషమును వర్తమానమున నందిగ్రావ్యమందున్నదిగాన నిట్టి గొడవల పెట్టక యుండురని నా ప్రార్థనచని లాయుకుబాద్లి గారు విన్నవించిరి. లేఖనుగూర్చి ఆస్పిక్తుగారు.

మూడు సేనాని లేఖని విషయమును తాము గాని తమ మిత్రులుగాని ఆదివరలో నెరిగియుండలేదని ప్రభాసభయందు ఆస్పిక్తుగారునిరి.

కార్యముగారి భావము.

ప్రధానమంత్రి ప్రసంగమును గూర్చి వ్యాఖ్యానమున కెక్కుట హాస్యాస్పదము. కమిటి కేర్పరుపవలసినదని ఆస్పిక్తుగారు పట్టుబట్టుతుండుగాక. కమిటి కేర్పరుచుటకంటె మహత్తమ మగు ప్రమాద ముండవచ్చని కార్యముగా రనిరి.

ఉపపాదనము త్రోసివేయబడుట.

ఆస్పిక్తుగారి యుపపాదనమును 106 రు సభ్యు లామోదించ 293 రు నిరాకరించిరి. ఆతరు సభ్యు లాత్సాహ పూర్వకమగు ధ్వజల మొనర్చిరి. తీర్మానము నిరాకరించిన వారిలో మంత్రిలు, యూనియనిస్టు, లేబరుకక్షలవారు చేరి యున్నారు. ఆత్రే హెచ్చెస్టు అను యూనియనిస్టు కక్షదారుడు మాత్రము తీర్మానము నామోదించినట్లు పోటునిచ్చెను. మూడు సేనాని ఉద్యోగము.

లండను, మే 11:- వైవిధ్యసంఘమువారు జనరలు మారిసుగారి సముఖాయస్సిని పరిశీలింపి వారిటనుండియు పింఛను తీరము వైయంతునట్లు నిశ్చయించిరిని వార్తాపానమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

లాయుకు బాద్లి గారినిగూర్చి

లండను, మే 10:- లాయుకు బాద్లి గారు ఆంగ్ల రాష్ట్ర సమరనిర్వహణవిశ్లేషణ మని తలంపబడుచున్నాడు. ఆయన నిన్నటిదినమున నోడిపోయెనా, జ్యూనియందు విజయపతాకము లెగురుచుండెడిది.

సమరవ్యవస్థగూర్చి కర్ణున ప్రభువు.

లండను, మే 10:- ప్రియోకోహ సమితివారి సమక్షమున కర్ణున ప్రభు విల్లుపస్యసించిరి: ప్రపంచ స్వాతంత్ర్యములను పరిరక్షించుచున్న మిత్రమండలికి ఆంగ్ల రాష్ట్రము వెన్నెముక. ప్రస్తుతపు పాలకవర్గ మేర్పడినది మొదలు ఆత్రే మానమును సమరములైయు లాంగ్ల రాజ్యమునం దంతటను ప్రారంభమైవది. వాటియులందరును, సామ్రాజ్యమును, మిత్ర మండలియును, వేరొక రాజకీయ వ్యాపారముని ప్రధాన మంత్రిగ జేసికొన నిచ్చుగింపవు. నుప్రసిద్ధులగు నావికులును వైస్రాయును దొరకను నెదిరించినందువలన, యిట్టి జేకేభక్తి రాపిత్యమునకు ఆంగ్ల రాష్ట్రములయందు కొనిపించియున్నది. వైస్రాయలే పరిపాలకులు గనుండ నెల్లడు జేకే మంగి కరించునో ఆ సమయమున నే

అందు, మే 14 : — నావికాధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. — మే 6, 12-న తేజోవక్త్ర వైమోచకుల దంక గుర్తుపండ్ల తీబ్రూజి పిచ్చెండుల తాకాశ్రమములనుండి విజయవరమున బాంబులని వేసితిని. తీబ్రూజి పిచ్చెండులనుండిన కాలలుగు, పిచ్చెండు వద్దనుండి పెద్దకాలము పూర్తిగ వ్యసంపయ్యెను. మేము 6 కమా ముల వ్యయము చేసితిమి. రెండిని క్రిందికి కలిపి వ్రేలితిమి. బ్రిటిషునియొక మొకటి కనపించదున్నది. కుక్కవాడమునా దొక నాకాబిమాన ముత్తర సముద్రములో సెక్ జెట్టు కడిగించెను. అరగంబి నేపు పూరగాడి పిచ్చుక పది పెంకలను యొన.

తెలంగాణము

ఫౌండర్స్ అసెంబ్లీ సమావేశము

లండను, మే 12:—బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము-నిర్మింపబడిన మొదటి ప్రాంత విజయభూమి పరామర్శకు క్రమేణా గ్రామమునకు తరలించుచున్నందున తమ ప్రతినిధుల బలపరచుకొని నూరుగురు కైచిలను బట్టుకొనిరి. ఈ గ్రామ కామినికాలవ మీద నొకరింపబడిన దాడిని తిరిగి వైచిరిమి. రాత్రినాడు మున మా కావలిదళములు పెటేరియ గమియమున యుద్ధముల సోదరించి కొంతమంది మైదీలను మరణింపఁజేసి బట్టుకొనినవి. ఆస్పెర్ల దక్షిణతటమున అంతరు ముఖ్యభాగమునందు శత్రువులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను గాల్చిరి. మరియు లానునకు తూర్పునకు, పూర్వము దక్షిణతటముననున్న శత్రువులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను గాల్చిరి.

అన్యోన్య ఫిరంగియుద్ధము.

లండను, మే 12:—బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము—అన్యోన్య ఫిరంగియుద్ధ మునకు బలపరచుకొని విశేషము లేమియు లేవు. నిర్మింపబడిన పొగమును వైమానిక ప్రచలనమున కవాంతరముగలిగించెను. మేముక శత్రు విమానమును నేలకొల్పిచిరి. బ్రిటిష్ విమానములు రెండు కనిపించుచున్నవి. 10-వ తేదీని ఇదివరలో తెలిపిన ఎనిమిది విమానములుగాక మరి మూడు శత్రువిమానములు నేలకొల్పబడిన వని తెలియుచున్నది.

జర్మనుల పరాజయము.

లండను, మే 12:—పరామర్శకులము—మొయిలీ రెయిన్లునకు పశ్చిమమున భయంకరముగు ముట్టడి జరిగెను. కోల్వల్డెర్స్ సోరెయిలకు వాయవ్యతటమున జర్మనులు మా క్రొత్తప్రభుత్వముల నెదిరించిరి. మా ఫిరంగి దళములు శత్రువుల కపారవత్తుమును గలిగించినవి. మేము కొంతమంది మైదీలను బట్టుకొంటిమి. కారీర్పురమున మ్యాజా మడిభాగమునను, కెనురాంబ్రెట్టును ముఖ్యప్రదేశమునను ప్రభువుగు ఫిరంగి యుద్ధము జరిగెను.

పరామర్శకు వైమానిక ప్రచలనము

లండను, మే 13:—నిర్మింపబడిన పరామర్శకుల ప్రకటించిరి.—అప్రిల్ తరమున సరిహద్దుమైన ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. 10, 11 వ తేదీలకు బాంబులనువేయు మా విమానములు నోయాను, బానీ ప్లావీ తిమార్లెలల కర్షణమును శత్రువుల రెండుకేంద్రములమీదను, మందుకొట్టలమీదను, 7 వేల కిలో గ్రాముల బాంబులను వేసినది. అనేకప్రదేశములందు నుంటుం బడినవి. శత్రువులు వెంటదించు మావిమానములు విరోధివిమానముల రెండింటిని నేలకొల్పినవి. 10 వ తేదీని 8 జర్మను విమానములకు 1 శత్రువత్తుములను గలిగించినది.

తక్కినవివేదనములు.

లండను, మే 12:—పరామర్శకులము—పరామర్శకులమునకు బలపరచుకొని పదియవతేదీనాటి ప్రకటనమున పరామర్శకు గ్రేటెస్టును పొమ్మను మరల పట్టుకొనుటను గూర్చి తెలుపబడిన యంతమును మరల చర్చించుచున్నది చెప్పి చున్నాడు. పరామర్శకు పొమ్మయొక్క దక్షిణపుకొనను శమ స్పాన్సరుముననే యంచుకొనిరి. ఏప్రిల్లో జరిగిన యుద్ధములన్నిటను గ్రేటెస్టును పట్టుకొనగలిగిరి. అయినను పొమ్మకు తరలించుకొనను జర్మనులు వేసెరి. అదట రెండులోయలకాయల పుట్టుకనున్న కిఖము నొకదాని నాక్రమించుకొనిరి. ఆలోయలలో కొన్ని బాటలున్నవి. శత్రువులు పొమ్మలోనికి రావలయుననిన, అవియే యాధారములు. పరామర్శకు కిఖమునకు తిరిగి పట్టుకొనిరి. ఆనయమున 280 మంది శత్రువైనికులును, 80 మరఫిరంగులను వారిచేత జిక్కినను. ఇన్నీయు బామ్మల ఫిరక శత్రువులదళములును, మరఫిరంగిదళములును యుద్ధమారంభించక పూర్వము జరిగెను. ల్యూసిలోయ ముందున జర్మను లింకను మీదికి జరిగిన ప్రయత్నించుచునొకడు. ఎస్కెకాయను విల్లెర్స్ పీత భూమిని పట్టుకొనుట కలవ వారెక్కడు లాభముల బడయగలరు. అమియన్నుల తీర్పుటకు దానిమందు స్వతస్సిద్ధకందకములుగ నేర్పడిన బుగద ప్రదేశముల కొరకుండ వారి కిదిని తిప్పించుకొనవచ్చును. అప్రిల్ 10 వ తేదీన శత్రువుల ఆత్మగండముక పులియెత్తుల నొనరించుకొనుచున్నాడు. శత్రు ఫిరంగిదళములు ప్రభువు పట్టి చాల దగ్గరకు నున్నవి. శత్రువులు మాంటుడెడతర్మగు నాయానులకు నష్ట నష్టపడి కందకముల నేర్పరచుకొనిరి. వారి నందఱుక పంక్తులు నిర్ణయముగ నున్నవి.

పరామర్శకు విజయము.

10 వ తేదీ నాటి ప్రకటనము—దువనారింపబడిన రెట్టి నెంబు ఫౌండుగారు 42 శత్రువిమానముల నిర్మూలించిరి అధికారులు తెలిపిరి. పరామర్శకు అధికారులు కొంతవరకు శత్రు వైమానికల మాటలనేనమ్మి ప్రకటించుచుందురు. గావున ఆధునపడినది 80 విమానముల నైనగూర్చి యుండవచ్చును. వైమానిక యుద్ధములలోన శత్రువుల తరముగ శత్రుపంక్తులమీద దడుగుచుండను గావున బ్రిటిష్ పరామర్శకు విజయముల నధికారుల రెట్టడును గ్రంథము చేసియుండలేదు. నిజము ప్రకటితమైనయెడల వైనిమియ, బాబు, ఫౌండు, సంగస్సురు మొదలగువా రభయపక్ష మొకపడిమిందయైన రివోఫెను గారికి సమానులుగ నుండగలుగుదురు.

లండను, మే 11:—మిత్రమండలి వారు గ్రేటెస్టు నీను పొమ్మనందు విడియట విజయని జర్మనులు ప్రకటించిరి.

రాజుగారు; భారత కార్మికదళము.

లండను, మే 12:—సంయుక్త రాష్ట్రములనుండి ప్రాంతీయబడి కేప్రాను ముగిడిగారి యాజమాన్యమున నడపింప బడుచుండిన భారత కార్మికదళము ప్రస్తుతము పశ్చిమ రంగము నుండి నెలపు పుచ్చుకొని ఇంగ్లండులో నున్నది. అదర్యమునందలి ఉద్యోగులను, కమిషను ఈసుబదని ఉద్యోగులను వింద్యుర వద్ద రాజుగారు పరీక్షించిరి.

ఇటీవలిముట్టడి

లండను, మే 12:—ఇటీవలందలి బ్రిటిష్ వైస్రము అపోనున్న రైటరుగారి విలేఖరి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు—మే 9 వ తేదీని పట్టుకొనబడిన మాంటీకోర్న్ కిఖము 5000 అడుగుల ఎత్తుననున్నది. ఆకాశమార్పియను ఫిరంగిదళములకు మంచివ్యక్తిత్వానుగ నుపకరించుచున్నది. మాంటీకోర్న్ పోలాయందలి ఇటలీకందకముల బాగుగ పరిశోధింప గలుగుట కనుకూలముగనున్నది.

శత్రువుల దురవస్థ.

లండను, మే 13:—బ్రిటిష్ ప్రధాన కార్యాలయము వద్దకున్న వైటరులలేఖరి నేడిట్టు రెంతినవేత. వాయుభార మేమియు బాగులేదు. యుద్ధరంగమునందలి చాలభాగమున నున్నానాంతరముగ లేదు. శత్రువులు క్రొత్తగా నేర్పరచుకొనిన వేళలప్రకారము తగిన ప్రయత్నములను చేయకాలక చాల వెనుకబడుచున్నారు. ఒక జర్మను ఉద్యోగిదైకి నుండి ఈ క్రింది సమాచారము తెలియుచున్నది. ఆస్పెర్లసమీప మన జర్మనులు గొప్పముద్ద మొనరించుటకు ప్రయత్నములు చేసిరి. ఆస్పెర్లలోని కేగిన రెండవ నావికాదళము తనపనినిదచి దోవీడిని ప్రారంభించుటవలన నాయుద్ధము విడువబడెను. వైనికు అధికారులమాటల లక్ష్యము చేయక కొల్లగొనుచుండ బాగుగ నండింపబడిరిని దానియందున్నది. నునవైమానికుల కార్యముల కంతకప్పుము గలిగినదియు తలచి విశేషముగ విలపించుటయు నందు గాననయ్యెను.

అనన్యుండ నారంభమున మన కపారవత్తుములు గలిగినవని జర్మనులు ప్రకటించిన అత్యున్నతము చాలవరకు కల్పితములని పూర్తిగ ప్రామాణ్యమైన వైనికవత్తుల తక్కుల నుండి తెలియవచ్చుచున్నది.

కొంచెము హెచ్చుతక్కువగ బ్రిటిష్ వారి 68 వ పటాలయంతయు పూర్తిగ ధ్వంసము చేయబడినది శత్రువులు ప్రకటించిరి. తక్కులనుబట్టిమాడగా చంపబడినవారు, దెబ్బ బతికినవారు ఖయీటు అందఱును గలవీ 48 ఉద్యోగియులును, 1425 గురు వైనికులును అని నుష్టమయ్యెను.

త్రైంకార్డు సేనాని నూతనాధికారము

లండను, మే 14:—త్రైంకార్డు సేనాని ఫ్రాన్సులోని అంట్వైప్రమానకదళములోని యొక ముఖ్యభాగమున కధిపతిగ నేమింపబడినది ప్రకాశనయందు బోనలూగారు చెప్పిరి.

లండను, మే 10:—శతీరాత్రి పరామర్శకు రిట్లు ప్రకటించిరి:—అప్రిల్ 10వ తేదీలను తీవ్రముగ అన్యోన్యఫిరంగి యుద్ధము జరిగెను. చెప్పదగు విశేషములు మరేమియులేవు.

లండను, మే 14:—బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము—సోమలోయనుచును, ఆస్పెర్ల ముఖ్యప్రదేశములందు ఇబ్బానునితీరముల మధ్యను శత్రువులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను గాల్చిరి.

బ్రిటిష్ వైమానిక ప్రకటనము.

లండను, మే 12:—నెట్రిట్ తరమునను, బ్రిటిష్ రంగముయొక్క దక్షిణ భాగమునను, కెన్సిక్ ఉత్తరతటమునను శత్రువులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను గాల్చు నారంభించిరి మాన్సులు పోగుగాను నేటిరాత్రి ప్రకటించిరి. వైమానిక ప్రచలనము గూర్చి వారిట్లు చెప్పిరి. అదివారమునాడు సామంతులము వరకును వాయుభారము బాగులేకుండుటనే విమానములు నడపించుట దుస్సాధ్యమయ్యెను. సామంతులము నాలుగు గంటల పుడు దృశ్యము దిశ్యముగ నుండెను. మెనిను, ఆర్మంటుయెరిగు, లాబానీ, ఆకో (ప్రాంతములందును బూర్తిచేసునావికాలయముల మీదను మేము తిరుగుచున్నాం బాంబులను వేసితిమి. శత్రువిమానముల నారింటిని గూలనేసితిమి. బ్రిటిష్ విమాన మొకటి కనిపించుచున్నది. రాత్రినయమున మేము దాడు మార్కాయింకు, బాల్మిను రెయిలెట్టెనులమీదను, బ్రూజీను నాకాస్థానములమీదను, బాపామీ వెరోనీలమీదను 14 టన్నుల బాంబులను వేసితిమి. ఒకబ్రిటిష్ విమానము మరలిరాలేదు.

లండను, మే 11:—పరామర్శకు ప్రకటనము. అప్రిల్ తరమునను దక్షిణమునను కొన్నిచోట్ల సన్యోన్యఫిరంగి యుద్ధము జరిగెను. లోరేయినులో మోమెనీ తరలమునందలి జర్మను పంక్తులలోనికి పోయి కొన్నిదళములు తైచిలను బట్టుకొనినవి.

అమెరికా

న్యూ ఫౌండుల్యాండు నిర్బంధనైనిక సేవ
లండను, మే 13:—గర్వరు గారు నిర్బంధ నైనిక సేవా చట్టము నంగీకరించిరి. మే 25 వ తేదీ లోగా అవివాహితయువకుల నందఱిని నైనిక సేవకు తేరగోరుమ ప్రకటనయంద బడెను. గతరి వారములందు 600 మంది న్యవస్థానధర్మములు జేరిరి.

ఇటలీ

లండను, మే 14:—ఇటలీ ప్రకటనము:—కనివారమునాటిరాత్రి తీవ్రముగ ముట్టడి నొనరించిన పిచ్చుట మాంటీకార్న్ వద్దకున్న మా నూతన ప్రదేశములను శత్రువులెదిరించిరి. కాని మేముప్రతియుద్ధమొనరించి నంతనే వారముల నష్టములతో వెనుకకు మరలవలసిన వారైరి.

హాలండు

డచ్చివారి తూర్పు ఇండియాదీప్రలు.
లండను, మే 10:—హాలండు వైస్రములకట్టు రెంతిచ్చుచున్నది: డచ్చివారి తూర్పుఇండియా వైస్రములకట్టి కేప్రాను రెట్టిగూడు అచివులలో జర్మనులు పుచ్చుచున్నట్లుటలను గుఱించి ఉపన్యసించుచు నిట్లు చెప్పిరి జర్మనులు డచ్చిలనడచి నైస్రము నొకదాని నెలకొల్పబడుచును విజయులైరి. అందు ఒక్కపరామర్శకు సైనికుడు మాత్రమే యున్నాడు. అంగ్లఅమెరికా జపానువైనికు డొక్కడును లేడు. బాపాను, హంకాంగు, సింగపూరు, న్యూగినియాల యందును జర్మనులు డచ్చివారి తూర్పు ఇండియాదీవులకు పారిపోయిరి. అదట వారుడేయులలో నొకరిని ప్రబలతేయుటకు విశేషముగ ప్రయత్నించుచున్నాడు. ఈ యల్లరి బ్రిటిష్ ఇండియాకును ప్రాకరలయునని వారి యుద్దేశము. ఈ జర్మనులలోన శత్రువులు జానా పితృభూములందుండి చేకరులలో విశేషముగ మార్గాడుచున్నాడు.

మిత్రమండలి; హాలెండు.

లండను, మే 11:—మ్యూంకు పొమ్మ పత్రికయొక్క అనుష్ఠానము విలేఖరి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు. జర్మను డచ్చి ఒడంబడికను గూర్చియు, అందు ముఖ్యముగ డచ్చిను హాలెండులయమార్మమును జర్మనీ ఉపయోగించుటను గూర్చియు మిత్రమండలి సంక్రతులందఱును గలవీ విశేషమంత్రాక ప్రయత్నము వ్రాసి జర్మను వత్తువుల నడుపుటవలన హాలెండుక కరారముగ హాలెండునును నూదించిరి. అయినను మిత్రమండలి వారు ప్రస్తుత మేమియు లేదు.

జర్మనీ

లండను, మే 12:—జర్మనీలో అద్భుతములును, వివాదకరములుగు నగ్నిభయము లింకను గలుగుచునే యున్నవి. ఇటీవలి యుద్ధావారణములు. కేయిటన్నుల ధాన్యముగల వైనిపురపాలక సంఘమువారి ధాన్యపుకొట్టు దగ్గరయ్యెను. వైస్రఫారియాయందలి అప్రెయిలసమీపమునందు 16 వేల యకరముల విస్తీర్ణముగల నను దగ్గరయ్యెను.

కీపుల భావ రీతి నము.

మాస్కా, మే 12:—జర్మనులు కీపుల భావ రీతి నము. మాస్కా, మే 12:—జర్మనులు కీపుల భావ రీతి నము. మాస్కా, మే 12:—జర్మనులు కీపుల భావ రీతి నము.

జీబూగు ఆస్తిని సంగ్రహము.

జీబూగు ఆస్తిని సంగ్రహము. జీబూగు ఆస్తిని సంగ్రహము. జీబూగు ఆస్తిని సంగ్రహము.

జర్మనివారి వాణిజ్యము.

జర్మనివారి వాణిజ్యము. జర్మనివారి వాణిజ్యము. జర్మనివారి వాణిజ్యము.

ఆస్తియూ

ఆస్తియూ నావికుల తిరుగబాటు. ఆస్తియూ నావికుల తిరుగబాటు. ఆస్తియూ నావికుల తిరుగబాటు.

ఆస్తియూ రుమేనియాలకు

ఆస్తియూ రుమేనియాలకు. ఆస్తియూ రుమేనియాలకు. ఆస్తియూ రుమేనియాలకు.

అమర్త్యు, మే 14:—కాన్సెక్రేషన్ గాన భేరము

అమర్త్యు, మే 14:—కాన్సెక్రేషన్ గాన భేరము. అమర్త్యు, మే 14:—కాన్సెక్రేషన్ గాన భేరము.

రమ్య

రమ్య. రమ్య. రమ్య.

నూతన సంక్షోభము.

నూతన సంక్షోభము. నూతన సంక్షోభము. నూతన సంక్షోభము.

ప్రధానమంత్రి విన్నపము నమసరించి దీర్ఘమాజపు సభ్యులు 14 రు ప్రాంతీయముల పొందగలిగినట్లు మే 14 ను చీఫ్ కమిషనరు గారికి తెలియపరచి, బీరో నలుగురు బాధ్యులను నిర్ణయించారు.

ఇండియా కార్యదర్శి మాంట్టెగ్నాకు పరివారసమేతులై లండను నగరమును చేరున కలకత్తాకు తెలియపర్చినది. భూపేంద్ర నాథ్ బాసు గారు గూడ వారితో నున్నారు.

Preventing Recruiting a Disturbance.

Preventing Recruiting a Disturbance. Preventing Recruiting a Disturbance. Preventing Recruiting a Disturbance.

To Raise Army Corps from Colleges.

To Raise Army Corps from Colleges. To Raise Army Corps from Colleges. To Raise Army Corps from Colleges.

Offer of Services and Property for War.

Offer of Services and Property for War. Offer of Services and Property for War. Offer of Services and Property for War.

The Bombay Central Bank.

The Bombay Central Bank. The Bombay Central Bank. The Bombay Central Bank.

The Bombay Central Bank. The Bombay Central Bank. The Bombay Central Bank.

Mr. Montagu's Safe Arrival in London

Mr. Montagu's Safe Arrival in London. Mr. Montagu's Safe Arrival in London. Mr. Montagu's Safe Arrival in London.

Six Honorary Lieutenantcys' to Indians.

Six Honorary Lieutenantcys' to Indians. Six Honorary Lieutenantcys' to Indians. Six Honorary Lieutenantcys' to Indians.

Four Barristers for War.

Four Barristers for War. Four Barristers for War. Four Barristers for War.

Provincial War Conference.

Provincial War Conference. Provincial War Conference. Provincial War Conference.

Governor to Leave Ooty on Thursday.

Governor to Leave Ooty on Thursday. Governor to Leave Ooty on Thursday. Governor to Leave Ooty on Thursday.

Burma War Meeting.

Burma War Meeting. Burma War Meeting. Burma War Meeting.

Burma War Meeting. Burma War Meeting. Burma War Meeting.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)

Great Britain

British Press Opinions.

[Delayed in Transmission].

LONDON, May 12.

[6.50 A.M.]—The Maurice sensation has produced a political situation which the lobby correspondents agree is likely to have momentous consequences. There is some doubt as to what course the Government will pursue to-morrow, but whether it adheres to the decision to appoint a Court of Honour or some, notably the "Times" and the "Daily Express" declare it will, or prefer to place its case directly before the Commons, as the "Daily News" and other lobby correspondents suggest. The general opinion is that the Government is on trial for its life.

The "Daily Telegraph" says the Opposition, headed by Mr. Asquith, undoubtedly regards the time as ripe for replacing the Government and is prepared to accept office. This is confirmed by the "Daily Mail" which declares that the Old Gang believe they have found the weapon to destroy the Government and imagine that the country is ready for a return to power of Mr. Asquith, Lord Lansdowne, Viscount Grey, Mr. Mackenna, and Mr. Samuel. That the Government considers Mr. Asquith's motion as a vote of censure is confirmed by the issue of urgent whips to its supporters. The House yesterday was apparently opposed to a Court of Honour, and it is stated that Mr. Lloyd-George will to-morrow give the Commons the fullest information even perhaps quoting the figures supplied to him by the Army Council to justify his statements regarding the strength and dispositions of the British armies. While some members of the Commons thought yesterday that the existence of the Government was only a question of a few weeks, a political crisis at this present juncture would undoubtedly be unwelcome.

The "Morning Post" violently attacks Mr. Lloyd-George as having proved unfit to drive the chariot of war. But the "Morning Post" admits that there will be numerous abstentions, especially among Unionists, if Mr. Asquith's motion is pressed to a division while the absence of the Nationalists in Ireland is a point in Government's favour.

The "Daily News" lobby correspondent, while declaring that the Commons is definitely inclined towards the Government and is more strongly inclined to reassert its authority and prerogatives, admits that the motion may not mean a bad fall for the Government which claims to have a complete answer to the charges.

The "Daily Chronicle's" lobby correspondent says:—The situation is viewed in Ministerial circles with serene composure, as the Government is confident of its ability to substantiate its statements. An editorial article in the "Daily Chronicle" says:—The need for secrecy are precisely the reason why the tribunal should be composed of parliamentarians representing the main groups in the House.

The "Daily Telegraph" says:—The situation is as serious as it could well be. We see no necessity for a Court of Honour which is quite out of keeping with our institutions. We are convinced that the Government is still entitled to the confidence of the country.

The "Morning Post" in its leader says:—Not merely is the honour of Ministers, but the honour of Parliament involved. The hard of Nemo is now stretched out to Mr. Lloyd-George.

The "Daily News" in a leader says the Government's course for months past has created a condition of disquiet and distrust, which is a menace to the country. This menace must cease. The Government's decision to abandon a Court of Honour means an instant verdict, and that is supremely desirable.

The "Daily Express" hopes that the Government will dispose of the latest mare's nest in such an unmistakable manner that unrestricted assaults on the Government will cease.

The "Daily Mail" says:—We believe that infatuated partisans have made another miscalculation. No body, not utterly besotted by the craze of politics, can suppose that Mr. Lloyd-George and Mr. Bonar Law deliberately lied. The country has no confidence in discredited, dilatory politicians and pacifist hangers on driven from office eighteen months ago.

The "Times" says:—No Government can afford to ignore or merely rebut such a challenge. Unless and until it is impartially investigated and disproved it will profoundly shake public confidence and revive controversies which are especially mischievous in view of the coming enemy effort to divide the Allies. We are convinced that the public would rather trust the judges to make a disinterested enquiry than any conceivable body of politicians.

Ministers Alleged Misstatements.

Premier Replies to General Maurice's Charges.

Conclusion of Premier's Speech.

GENERAL MAURICE'S ACTION DEPRECATED.

LONDON, May 14.

The following is the concluding portion of the Premier's speech in the House of Commons debate on General Maurice's charges the previous portion of which has already been published:—

Continuing Mr. Lloyd George said there were two general considerations to which he must refer regarding the effect of an action such as General Maurice's on the discipline of the army. It was a flagrant breach of discipline. Mr. Asquith admitted it and the Premier respectfully opened that Mr. Asquith ought to deprecate it. Mr. Asquith's motion was a vote of censure on the Government which could not possibly continue operations if it was carried and Mr. Asquith would then be responsible for the Government (cries of "No! No!" and "Wait and see"). The Premier continued that it was essential to deprecate actions like General Maurice's which were not merely a breach of the Army's discipline but a breach of the public confidence. General Maurice's conduct was a high treason. It was a betrayal of the trust which the public had placed in the Government.

nary soldier had acted in the same way, what would have been said? Such action was fatal to discipline. Was this the time to show such an example. General Maurice ought to have tried everything before he did it. But he never came to the person he wanted to correct.

National and Army Unity Threatened.

I wonder whether it is worthwhile making another appeal to all sections of the country. These controversies are distracting and paralyzing and making it difficult enough for any Minister to do his work in fighting this war. We have had a controversy which lasted practically months over unity of command. This is really a sort of circumvent of that controversy, but national unity is threatened and unity of the army is threatened. We have been occupied in summing up records, minutes, letters, process-verbal, and interviews, making up what happened over the whole twelve months in the War Cabinet and this at this moment. (Loud cheers) I have just returned from France where I visited some Generals who told me how the Germans were silently preparing, perhaps the biggest blow of the war. These things are happening. Now Generals are asking me for certain help. I brought home a list of the things they want done and wanted to attend to them. I beg for our common country, the fate of which is in the balance now and in the next few weeks. I beg and implore that this sniping should end. (Loud cheers.)

Mr. Asquith on General Maurice's Letter.

Mr. Asquith in the course of his speech in the House of Commons said, neither he, nor so far as he knew, any of his political friends, had any privy in the composition and publication of General Maurice's letter.

Sir E. Carson's Attitude.

In the debate on General Maurice's letter, Sir Edward Carson said it was ridiculous to ask judges to decide the question of the Premier's honour, but he appealed to Mr. Asquith not to insist upon enquiry by committee. Nothing more disastrous could be contemplated.

Views of the Debate.

General Page Croft accused the Premier of bluffing the House. Lord Hugh Cecil said Mr. Lloyd George's speech was more effective as an attack on General Maurice than as defence of the Government which had lost national confidence. Only the fear of Mr. Asquith's return kept the Government in power.

Mr. Asquith's Motion Rejected.

Mr. Asquith's motion was rejected by 293 votes to 106. The rejection was greeted with loud and prolonged cheers and Mr. Lloyd George received an ovation.

The majority in the Division consisted of Ministers most of the Unionists present, a number of Liberals and most of the Labour members. Apparently only one Unionist Mr. Aubrey Herbert voted with the Minority. It is significant that of 260 Liberals less than half supported Mr. Asquith in his first assault on the Ministry.

Estimate of Mr. Lloyd George.

Mr. Lloyd George is regarded as the symbol of the inexhaustible spirit of resolve of the British Empire. Had he fallen yesterday flags would have waved in Berlin.

General Maurice Retired.

The Press Bureau announces that the Army Council has considered Major-General Maurice's explanations and has decided that he be placed forthwith on retired pay.

Comments on the Debate.

LONDON, May 13.

The papers practically ring a chorus of praise of Mr. Lloyd George in converting the attack based on General Maurice's letter into what one ministerial organ describes as "the most futile of fiascos" in which previous attacks ended.

Ministerial Lobby correspondents declare that it was almost ludicrous to note the blank disappointment on the faces of Mr. Asquith's supporters, when his opening words "A good deal of misconception" made them realize that no real fight was intended. These journals describe Mr. Asquith's performance as feeble and half-hearted. As the "Daily Mail" says Mr. Asquith is not even an adroit parliamentarian now. He was out-generalled and outthought.

The "Daily News" whose Lobby correspondent admits that there was not a little admiration on the part of members for the care made out by Mr. Lloyd George, denounces the Premier's speech as an ex-parte statement enveloped in a cloud of venomous and irrelevant rhetoric and says the impudence of his proceedings in making the Commons a tribunal is only the growing achievement of Mr. Lloyd George's career in a game of ingenious artifices.

The "Daily Chronicle" says:—The issues were left in the same mischievous obscurity as before. An enquiry would have removed the harassing uncertainty for the public and the army. It is difficult to feel happy at the manner in which the question was disposed of unless it is imagined that men in the army do not matter.

Other papers acclaim the Premier.

Sentiment in France.

PARIS.—The sentiment in France regarding yesterday's debate in the House of Commons is one of rejoicing at the triumph of a faithful friend and gratitude for Mr. Lloyd George's words of sympathy with France and increased confidence.

Labour Minister on the Letter.

National Unity Urged.

LONDON, May 11.

The Minister of Labour in a speech in London referring to General Maurice's letter said, the real necessity of the hour was preservation of the unity of the nation until victory was unquestionably won. He declared that intrigues would not be tolerated for the purpose of allowing disappointed persons to embarrass any Government. Even long service Generals could not bring back their position they should accept. The Minister said his department was prepared to do anything to preserve the unity of the nation and the Government.

Lord Curzon on Military Situation.

Tribute to Mr. Lloyd George.

LONDON, May 13

Lord Curzon, in a speech to the Primrose League in London, said:—Britain was at present the pillar and bulwark of the alliance which was upholding the liberties of the world. Since the present Government had been in office, the Empire had exerted a war effort unequalled in the history of Britain. He affirmed that the nation, the Empire and the Allies would sooner have Mr. Lloyd George as Premier than any other Statesman. (Cheers). The country was sick of unpatriotic attacks on the Government under cover of eminent soldiers and sailors. The moment the country allowed the military administration to assume the upper hand the country was on the path to disaster. (Cheers). Referring to the military situation, Lord Curzon said, grave times were ahead conceivably our brave soldiers might have to give ground, but unity of command and the increasing effort of America and the indomitable spirit of the British people were sources of encouragement. He could wish that Ireland had joined in the military effort and hoped it was not yet too late. (Cheers). The only thing we could not afford to lose was the war. (Cheers). The only thing worth prosecuting was the war. Lord Curzon urged that the military ought to be subordinate to the civil power. It was the Government's right to alter the distribution of officers and even remove any important military, or naval commander and the responsibility for doing so rested on the Government. The moment they allowed the military to assume the upper hand, they were entering the path leading to disaster. He had bitter experience of the kind in India while the Mesopotamia report showed results which followed from the setting up a form of military administration independent of civil control.

King Inspects Indian Labour Corps.

LONDON, May 13

The King at Windsor to-day inspected a party of officers and non-commissioned officers of the Indian Labour Corps, commanded by Captain R. E. Mudge, composed of men from the United Provinces on leave from the west front.

Pacifist Propaganda.

Debate in the House of Lords.

Lord Curzon on Peace Negotiations.

LONDON, May 10.

In the House of Lords, Lord Beverbrook stated that the War Aims Committee was dealing with the Pacifist Propaganda. The publication of the Lishowsky memoirs had done much good and undoubtedly was partly responsible for the very little pacifist unrest at present existing. Lord Lansdowne protested against being classed with the advocates of peace by surrender. He adhered to his published views, but during the offensive it would be wrong to create the impression that the country was deceived. Lord Lansdowne twisted the Earl of Denbigh for opposing peace by negotiation. Lord Lansdowne wished to encourage the widely felt Austrian and German desire to stop butchery.

Lord Curzon said that broadly speaking the heart of the labouring classes was absolutely sound. The Allies had always agreed that, if responsible and apparently bona fide peace overtures were made, the Allies concerned were free to investigate them and if anything came of the overtures, the other Allies would be consulted. Such overtures had occurred but had broken down, because the proposers disavowed them or the overtures were incompatible with Allied honour and safety. Peace by negotiation was at present impossible, because the country was confronted by the gravest crisis in its history. Any idea of successful negotiations as present was chimerical and such peace of negotiation as was extracted at Brest Litovsk and that with Rumania offered no encouragement. Until the German military spirit abates, the idea of pursuing negotiations for an honourable lasting peace was one which we could not regard with any hope of success.

Assistance to Emigrants.

Mr. Long's Bill.

LONDON, May 12.

In the House of Commons to-day, Mr. Walter Long introduced a Bill to improve organisation for affording information and assistance to emigrants from United Kingdom, and providing for the establishment of a central emigration authority and supervision and control of passage brokers, their agents and emigration societies and for purposes connected therewith.

Most Favoured Nation's Cause.

To be Denounced by Government.

LONDON, May 13.

In the House of Commons, Mr. Bonar Law stated, that in view of a possible shortage of raw materials after the war and the necessity for providing for the requirements of the Empire and the Allies, Government intended as the French Government had done to denounce all commercial conventions, containing a general clause regarding most favoured Nations.

The Indian Kit Committee.

Suggestion to Place a Firm on It.

LONDON, May 14.

In the House of Commons Mr. Carr-Gomm affirmed that Messrs. Forbes had orders for three hundred thousand Indian kits from English partners and suggested that the firm should be placed on the Indian Kit Committee and no longer precluded from carrying on business.

Mr. Fisher replied that present arrangements for purchase of raw hides for Government was being reconsidered in consultation with the War Office and he had hoped that decision would shortly be reached.

Army Promotions Accelerated.

Replying to General Croft, Mr. Fisher pointed out that promotion of combatants in the Indian Army in war was accelerated owing to the special consideration of experience of combatants in the Indian Army. He stated that the Government was prepared to consider the promotion of combatants in the Indian Medical Service.

Rumania

Austro-Rumanian Peace. Terms Harsh for Rumania.

LONDON, May 14.

AMSTERDAM:—Telegrams show that the financial provisions of the Austro-Rumanian supplementary treaty are equally harsh against Rumania as those mentioned earlier between Germany and Rumania. Rumania is similarly forced to renounce indemnification for damage caused by Austria including commandeered goods and she also agrees to remit Austria-Hungary thirty-five million Kronen in gold within two years unless superseded by some future arrangement. Rumania also pledges for five years the Rumanian National Bank balances and deposits at the German Reichsbank. The treaty provides for prohibition reciprocally of objectionable school books.

Western Front

Enemy Behind the Time Table. Reuter's Correspondent's Statements.

LONDON, May 13.

Reuter's correspondent at British Headquarters wiring to-day says:—The weather is grey and cheerless on most of the battle front. Enemy has fallen considerably behind the amended time table. In a diary found on a captured German Officer is an entry stating that certain big attack planned near Albert has been abandoned, because the second naval division broke into Albert and indulged in wholesale riot. The diary adds that a division was dealt with for disorderly behaviour and pillage, the same diary contains a running lament upon the havoc wrought by our airmen punctuated by many casualty lists caused by their bombs.

British Losses Grossly Exaggerated.

Completed casualty returns which are available show that German wireless statements regarding our losses in the early days of the offensive were grossly exaggerated.

An Instance.

The Fiftysixth division which the German wireless stated was almost completely wiped out lost in killed wounded and prisoners 43 officers and 1425 men.

French troops operating along the gully of the Lyverbeck running southwards from Diekeonschlake to the eastern foot of the Mont Kemmel have had considerable success.

Zeebrugge and Ostend Docks Bombed.

LONDON, May 14.

The Admiralty states that between 6th May and 12th May aircraft from Dunkirk successfully bombed docks and seaplane base at Ostend also Zeebrugge and lock gates and shipping. Several direct hits were made on sheds on Zeebrugge Mole and a large shed at Ostend was completely burnt out. We destroyed six machines and drove down two during patrols one British Machine is missing. A Seaplane on Friday on the North Sea engaged a Zeppelin which retreated after half an hour.

French Aerial Activity.

LONDON, May 14.

Last night's French communique says:—There was fairly lively artillery duel north of the Avre. Our bombing aeroplanes on the 10th and 11th dropped seven thousand kilograms of projectiles on the enemy railway station, depots, and cantonments at Noyon, Chauny, Flavy le marais and several fires were started. Our chasing aeroplanes brought down two and badly damaged eight German machines on the 10th.

Recapture of Grivesnes Described.

Probable German Intention before Amiens.

LONDON, May 14.

Reuter's correspondent at the French headquarters, dealing with the French recapture of Grivesnes Park mentioned in the communique of the 10th, says:—The French had retained the southern end of the park and the chateau of Grivesnes through the battles of April, but the Germans established themselves at the northern end of the park and held a ridge commanding two valleys with roads running along them, which were their main means of access to the park. The French captured whole ridge with 280 prisoners and sixty machine-guns with very small loss, within a quarter of an hour, before the formidable German artillery and machine-gun defences could come into play. It is unlikely that the Germans will attempt further to push towards Amiens along the Luce valley. They have more to gain by capturing the Esclainvillers plateau and so avoiding the marshes which form the natural barrier before Amiens. Along the line of the Avre the enemy is organised for defence. His batteries are extraordinarily close to his front line, which consists of a chain of organised shell craters with only one line of trenches. The enemy has dug himself in between Montdidier and Noyon and has already defence lines.

Germans Admit Recapture.

A wireless German communique admits that the enemy has obtained a footing in Grivesnes Park.

French Aerial Success.

Lieutenant Fonck, mentioned in the communique of the 10th, is officially credited with the destruction of forty-two enemy aeroplanes, but has actually accounted for at least sixty, as the French officially credit pilots only with enemy machines, the destruction of which is confirmed by French observers. Since almost all our air fights occur over enemy lines a large proportion of the British and French air victories are never officially recorded. If the whole truth could be published Richthofen's record could easily be matched by Gwynemer, Ball, Forck, Nungesser, and half a dozen others.

The French Communique.

LONDON, May 13.

To-night's French communique says:—There is nothing to report except somewhat lively reciprocal bombardment notable on both Banks of Avre.

LONDON, May 12.

(4-30 P. M.)—The French communique says:—There was a mutual artillery fire at some points north and south of Avre. Detachments penetrated German lines north of Momeny in Lorraine and brought back prisoners.

German Attack Fails.

LONDON, May 13.

(4-23 P. M.)—A French communique says:—There was a fairly violent bombardment west of Mailly Rainval. A German attack on our new positions north west of Corvillers Sorel met with a complete reverse, our fire inflicting serious losses on the enemy, and we took some prisoners. There was a lively artillery contest on the right of the Meuse in Caurieres Wood and the Les Chambrettes sector.

The British Aerial Communique.

LONDON, May 14.—(10-20 P. M.)

To-night's communique from Marshal Haig says:—Hostile artillery developed considerable activity north of Serre. It was also active on the southern portion of the British front and in section northward of Kemmel. With regard to aviation Marshal Haig says:—Flying was impossible on Sunday until the evening when visibility was excellent. We dropped eight tons of bombs on the neighbourhoods of Menin, Armentieres and Labassee and Auro on Bruges Docks. We brought down six enemy machines one British missing. We dropped fourteen tons during night on Don Marcoing, and Chaulines Railway stations, Bruges Docks and on Bapaume and Peronne. One British machine did not return.

LONDON, May 14.—(12-35 P. M.)

The British communique says:—There was hostile artillery fire in Somme valley and Albert sectors, and between Izoon and Nieppe forest.

ALLIED SUCCESSES.

French Improve Position.

Official Reports.

British Repulse Raid.

LONDON, May 13.

(12-45 P. M.)—A British communique says:—As a result of a successful local operation yesterday the French improved their positions northward of the Kemmel village and took over a hundred prisoners. We repulsed a raid on the Ypres-Comines canal. Our patrols in night encounters took prisoners and a machinegun in the neighbourhood of Meteren. Enemy artillery was active in the Ancre sector southward of Albert and against our forward positions eastward of Loos and southward of Voormezeele.

Reciprocal Artillery Fire.

LONDON, May 13.

(9-40 P. M.)—A British communique says:—There is nothing to report except reciprocal artillery fire. Mist interfered with air work yesterday. We brought down one enemy machine. Two British machines are missing. It has been ascertained that three further enemy machines were brought down on the 10th in addition to the eight reported.

Italian Front

The Recent Capture.

LONDON, May 13.

Reuter's correspondent with the British army in Italy says, that Monte Corno which was captured on the 9th, May is five thousand feet high. It formed a useful observatory for the Austrian artillery and commanded the Italian trenches on Montetrappola.

LONDON, May 14.

The Italian communique says:—After intense bombardment on Saturday night, enemy attacked our new positions on Monte Corno, but were arrested by our fire. When we counter-attacked he was obliged to retire with heavy losses.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS)

(BY WIRE.)

Calcutta

The Anarchist Outrage in Bengal. Further Details.

CALCUTTA, May 14.

Further details are published about the recent anarchist outrage at Bogra in which a C. I. D. Sub-Inspector Haridas Maitra was shot dead by a terrorist. It is stated that the deceased received information from the Bengal C. I. D. to arrest certain absconding political offenders and he went to arrest them with a posse of constables himself armed with a revolver. There were two young men in the house and when the police all on a sudden made their entrance, one of them unarmed and unprepared as he was, was arrested on the spot by a constable. The other in the meantime armed with a revolver rushed out and finding the Sub-Inspector blocking his way shot him dead and ran away in broad daylight. The house where the foul deed was perpetrated was said to have been in possession of some anarchists and is situated in a most business part of the town and only a stone's throw distance from the Bogra police station. The alleged accomplice who was arrested on the spot is a strong built young man of about 21 years of age and is said to be a resident of Kalam, a village in Natore sub-division, and a Brah-

min by caste. He was a student of Sanskrit in Nava Darshan and looked quite unconcerned. He is alleged to have made a confession, but at the same time too reticent about particulars of his comrade. In this connection the police have arrested six Bengalees.

CALCUTTA, May 14.

A private cablegram has been received in Calcutta stating that Mr. Montagu, the Secretary of State for India and party including Mr. Bhupendra Nath Basu have safely arrived in London.

The Bogra Murder

Murderer's House Searched for Explosives.

CALCUTTA, May 13.

The man arrested at Bogra in connection with the murder of the C. I. D. Sub-Inspector said that there is an accomplice of the murderer. This man hails from Rajshahi Dist. On searching his house some explosives were found buried under the floor of a room.

A Plan to Commit Dacoity.

Information has reached the Calcutta Police of what apparently was a plan to commit a dacoity in the district of Howrah which through foresight of the Durwan in charge of the jute press was happily frustrated. It is said that close upon 10 o'clock at night a motor car with two Punjabis and four Bengalee youths, all armed with fire arms had stopped near the jute press apparently to commit a dacoity in the neighbourhood. On the Durwan of jute press challenging the motor car occupants one of the Punjabis threatened him with violence. The Durwan managed to send a telephone message to the local police station. On seeing the police the car drove away in full speed.

Bombay

G. I. P. Railway Workshop.

A Union Among Workers to be Formed.

BOMBAY, May 13.

(Delayed in transmission.)

A meeting of the G. I. P. Railway workshop men was held last evening to consider the desirability of forming an union among workshop labourers. Mr. Kanji Dwarkadas, presided. Mr. F. Ginwalla, Solicitor, who was the principal speaker explained the benefits the labourers in England and other countries had derived by forming trade unions. He said that in order to stop or settle labour strikers the Government were going to appoint a Conciliation Board. Before that board came into existence it was desirable that Unions should be formed so that they could send representatives on that Board. Mr. Ginwalla stated that this movement of forming union had no connection whatever with Home Rule League. It would only be an association for the amelioration of the working classes protect their interests and have no connection with politics.

The postal express train conveying the inward foreign mail left Bombay yesterday at 9-10 hours.

(Associated Press)

UN-CORRECTED.

15th May 1918.

A meeting of the Indian Association was held at Assembly Room Bharet Buildings, Lahore, on Friday the 10th May at 7 p. m. to consider All India Congress Committee's appeal to association re: enrolment in Indian Defence Force and Indian Army. Dr. Gokal Chand Narang presided. The following resolutions were passed:—

(1) Resolved that in view of the military and political situation created by the collapse of Russia and the possibility of the extension of German aggression towards India this association recognises the paramount necessity of enlistment on a large scale in the Indian Army and the Indian Defence Force in order to make adequate provision for the defence of India.

(2) That in the opinion of this association it is absolutely necessary for ensuring extensive enlistment that the authorities should immediately take definite steps for the introduction of responsible Government in India.

(3) Resolved that under the auspices of this Association a public meeting of the citizens of Lahore be convened in the Municipal Gardens outside the city in order to appeal to the masses for enlistment in the Army and the Indian Defence Force.

Immediately after this meeting of the Punjab Provincial Congress Committee took place at which the following resolution were passed.

(1) Resolved that Mrs. Darathy Jinarnajadas of Madras be informed that this committee is in agreement with the ideas expressed in her circular letter [reaction female suffrage] and is of opinion that no distinction of sex should be made in the coming constitutional reforms.

(2) The Punjab Provincial Congress Committee protest against highhanded action of the British War Cabinet in refusing passports to the Home Rule deputation while full liberty is being given to certain reactionary Anglo-Indian retired officers and a section of the British Press, to carry on their Anti-Indian campaign. This committee is further of opinion that in order to ensure peace and calm in India, it is absolutely essential to suppress the nefarious propaganda now being carried on by this clique of the enemies of India's just aspirations. This committee therefore urges that after the Secretary of State's arrival in England Special passports should be granted to representative Indians to plead India's cause before the British Public.

(3) That in view of the serious famine conditions in Garwhal and the large population and area affected the Provincial Congress Committee appeals to the Government of India and well-to-do people in all provinces for prompt succour to the afflicted population and is of opinion that the authorities be moved to transport grain by rail at nominal railway freight and also arrange for further transport in pack animals into the affected area on similar terms.

Investments in Indian Railway Stocks. A Promising Yield.

LONDON, May 14.
In view of the revival of demand for gilt edged investments owing to cheaper money the newspaper the "Financier" draws attention to attractions of Indian Railway Stocks which it says offer very satisfactory yields at current prices. The "Financier" is confident that the outcome of war will finally dispose of German menace in India and thus enhance security of Indian investments. It says, India has contributed magnificently to the resources of Empire, but has not been impoverished thereby and the outlook for years after war is distinctly promising. Conditions of trade have been revolutionised, new markets opened for productions of India and seeds of new industries sown, which will bear fruit in addition to the productive wealth of the country and to the traffic of its railways. The War has developed a new spirit of enterprise in the steady old, fashioned ways in India.

Indian Anarchists in Sweden. Denounced by Mr. Yusuf Ali I. C. S.

LONDON, May 13.
STOCKHOLM.—The Indian professor Yusuf Ali who was recently lecturing in Sweden on India, enquired into an organisation here calling itself "The Indian National Committee." The professor writing in a paper "Aftonbladet" declares that the committee consists of two Indian Anarchists who can in no way be regarded as Nationalists as they neither represent India nor are in touch with it.

General Trenchard's New Command.

LONDON, May 14.
In the House of Commons, Mr. Bonar Law announced that General Trenchard had accepted the command of a very important part of the British air force in France.

LONDON, May 14.
General Shaw, successor to General Mahon as Commander-in-Chief in Ireland, has arrived in Dublin.

General Bryan Mahon K. C. B.

LONDON, May 13.
The Press Bureau states that General Bryan Mahon has been appointed Knight Commander of the Bath.

LONDON, May 14.
Mr. Shortt, the Irish Chief Secretary, has been returned unemployed for Newcastle.

Compulsory Education.

Mines and Cotton Trade Protest. RESULT OF EXPIRING RULE IN BILL.

LONDON, May 12.
A conference of the representatives of the Mining, Textile and other industries at the Savoy Hotel passed a unanimous resolution, protesting against the clause in the Education Bill compelling attendance of persons between 14 and 18 at continuation schools. The Mining Association representative said the proposal would affect from fifteen to twenty-five per cent. of the total labour in the mines of Britain and would probably mean a yearly reduction in output of from 20 to 28 million tons. The representative of the Master Cotton Spinners' Federation said from 25 to 30 per cent. of the cotton trade workers were between 14 and 18 and if they were taken from machines for any part of the day the machines would stop.

Proportional Representation Rejected.

LONDON, May 13.
The House of Commons has rejected by 166 votes to 110 a proposal for experimental proportional representation in one hundred constituencies in accordance with arrangement between Lords and Commons, when the Electoral Reform Bill passed. The decision finally disposes of proportional representation during the present Parliament.

Mine Sweeping Sloop Torpedoed.

LONDON, May 12.
The Admiralty announces that a mine sweeping sloop was torpedoed and sunk on May 6th. Two Officers and thirteen men are missing.

Silver for Ireland.

LONDON, May 13.
The Bank of Ireland states that over half a million sterling of silver coin was received in Ireland from Mint, during year ending May 10th, compared with one hundred thousand sterling during the previous twelve months.

Colonies

Newfoundland Conscription.

LONDON, May 14.
ST. JOHNS (NEWFOUNDLAND).—The Governor has assented to the Conscription Bill and a proclamation calling up all unmarried men by the 25th May. There have been six hundred voluntary enlistments during the past six weeks.

America

Lord Reading on America's Great Effort. Ex-President Taft Praises Britain's Pertinacity.

LONDON, May 13.
WASHINGTON. Lord Reading addressing the National Press Club, paid a tribute to America's swift and unhesitating response to the Allies call. He praised the efforts of Canada, South Africa, Australia and New Zealand, and said that India had

proved her devotion by her attitude in the present crisis. German efforts to start disaffection in India have failed. The British Empire and the United States were each based upon keeping the sovereign authority of the country as the sanctuary of liberty, founded on justice and right. Together they would proceed, determined that our system should prevail and that there should be no room in the world for military despotism.

Ex-President Taft introducing Earl Reading, paid a high tribute to Britain's efforts which were something they could not appreciate nor estimate. "We are living in comfort and luxury and have lost comparatively few men. We are not living in the valley of the shadow of death as has been Britain to whom we owe liberty. Britain rid the world of the greatest Military Conqueror the world ever saw and did it by sacrifice and holding him on St. Helena finally. The story of British pertinacity and British determination stands up for civilisation against tyranny and world domination. Her function in this war is the same.

Central Powers

Naval Mutiny in Austrian Fleet in February.

Information Leaks Out.

LONDON, May 14.
The "Times" correspondent with Italian Army says:—It transpires that a mutiny broke out in the Austrian fleet at Cattaro and Anzio in February. Officers were powerless. Six Cruisers and several Destroyers at Cattaro hoisted the red flag. Encounters occurred between German elements and mutineers, who gained mastery of the port, seized the Admiral and confined him on his vessel in the harbour. Mutineers finally returned to their allegiance after a week's negotiations receiving guarantees, that there should be no punishment and promises of settlement of their grievances. Thirty officers have been cashiered on ground of slackness. A notorious Martinet was subsequently appointed to the Command of the fleet and has begun wholesale punishments for imaginary offences.

Austrian Emperor.

Goes to German Headquarters.

LONDON, May 13.
AMSTERDAM.—Emperor Karl accompanied by Baron Burian and General Vonerz, Chief of Staff, has gone to the German Headquarters.

Perilous Situation in Austria.

LONDON, May 12.
Situation in both Austria and Hungary continues perilous. German papers predict the resignation of Austrian Premier Baron Von Seidler who is faced with almost insuperable difficulties in connection with Southern Slav agitation and other racial problems. Von Zogler, Slav Minister has resigned owing to the threatened repressive measures against Slavs. With regard to Hungary, the announcement by Premier Wekerle while apparently granting universal suffrage insists that every voter must be master of Hungarian language. This effectively bars masses of Slavs.

Rigorous Censorship at Kieff.

Germans' Wild Doings.

LONDON, May 12.
MOSCOW.—Germans have established rigorous censorship at Kieff. The Police went to the residence of professor Gruchevsky President of Central Rada with the object of arresting him but Gruchevsky escaped. Petloura member of the Rada was arrested but subsequently released. A detachment of officers attempted to arrest the Salikovsky Government Commissary at Kieff, but Salikovsky escaped.

The Zeebrugge and Ostend Operations.

Germans Kept in Darkness.

LONDON, May 14.
It is fully realised that the German High Command has good many reasons for denying unquestionable success of the Ostend affair. However in view of the German statements, it is worth while emphasising that there is no shadow of doubt about the position of the "Invincible", which lies at an angle of forty degrees between piers about two hundred yards inside the entrance. This has been photographically confirmed. It is interesting to note that the German Public is only now beginning to know, that something serious really happened to Zeebrugge on 23rd April the High Command having taken great pains to conceal the fact that two cruisers filled with concrete blocked the canal there. The recent flamboyant announcement of the bestowal of various honours on the Zeebrugge Command, was undoubtedly an effort finally to dispel the widespread doubts in Germany, that the enterprise was really according to German statement frustrated.

Germany's Commerce Ruined for Generations.

LONDON, May 14.
ZURICH.—Speaking in the Wurttemberg Diet, the Minister of finance admitted that it would require the labour of generations to restore Germany's commercial relations. The influential Vienna labour organ "Arbeiter Zeitung" has joined the chorus of Austrian warnings against Germany's confiscatory methods in Rumania. It points out that the final decision can only be reached at the General Peace Conference and sarcastically concludes such is the peace without political and economic violation proclaimed by Count Czernin.

Mysterious Fires.

LONDON, May 13.
Outbreaks of mysterious and destructive fires in Germany continue. Latest instances are the destruction of the Berlin Municipal granary containing a thousand tons of cereals and also the burning of fifteen thousand acres of forest near Aestrup in Westphalia.

Russia

German Methods in Russia.

Ultimatum for Disarmament.

LONDON, May 13.
Reuter's correspondent at Moscow sends further examples of German methods in Russia. Russian torpedo boats and other warships were permitted to return to Petrograd, only after the authorisation of the German Commander in Finland. The German Ambassador Mirbach delivered an ultimatum to the Peoples' Commissioners, demanding abandonment and disarmament of military units and the occupation of Moscow and other cities of Great Russia.

Catastrophic Food Situation.

Counter Revolution in Russia Predicted.

LONDON, May 14.
MOSCOW.—M. Lenin has telegraphed to all food Organisations, demanding immediate help in view of catastrophic position in Petrograd. He says:—"Counter-revolution is raising its head and turning the discontent of starving masses against Soviet Authority".

Russian Political Prisoners Released on May Day.

LONDON, May 12.
(Delayed in transmission.)
MOSCOW, May 12th.—In the celebration of May Day, many political and criminal prisoners were released, including former War Minister Sukhomlinoff and other Ministers of Romanoff and Kerensky Regimes except those charged with high treason and embezzlement.

LONDON, May 12.
MOSCOW, May 4th.—Refugees from Luga state that numerous German troops have recently been buried to the Western front.

Ukraine's New Government.

LONDON, May 13.
MOSCOW.—A new government of Odessa and Odobrists has been formed in Ukraine, with M. Outimovitch as Premier. The Finance Minister is M. Bernatky, formerly a member of M. Kerensky's Cabinet.

General

Dutch East Indies.

German Intrigues Against India.

LONDON, May 12.
A telegram to the "Times" from the Hague says:—Capt. Vermeer of the Dutch East Indian Army, lecturing on German intrigues in the Dutch East Indies said, the Germans had succeeded in getting a large number of their nationals into the Dutch Colonial Army. There were no English, American or Japanese and only one Frenchman in that army. Germans from Japan, Hongkong, Singapore and New Guinea had fled to Dutch East Indies, where they were actively encouraging native unrest, chiefly in order that the flame might spread to British India. These Germans lived largely in the highlands of Java and went about talking to the natives.

Entente and Holland.

LONDON, May 12.
The "Morning Post" Amsterdam correspondent says:—Ministers of the Entente have made a joint demarche to the foreign minister respecting the German-Dutch agreement especially Germany's use of the Datscham-Hamoni railway pointing out the possible dangers to Holland from the transfer of German goods. The Entente however will at present refrain from acting.

Recent German Threat to Holland.

Statement in Dutch Parliament.

LONDON, May 12.
AMSTERDAM.—The Foreign Minister, speaking in second Chamber stated that the reason why Government described the recent situation with Germany as strained, was due to the manner in which Germany made her demands, part of which were immediately recognised as unacceptable. The Dutch Minister in Berlin was clearly told that if German demands were not granted the consequences would be most serious for Holland. Herr Louren added that the Association fully understood the seriousness of Holland's position and had declared, while maintaining their standpoint as regards principle, that they would not place difficulties in Holland's way with regard to arrangement made.

A Breakwater at Chefoo.

Peking Government Accept Construction.

LONDON, May 14.
PEKING.—Government has agreed to the appropriation of 1,114,000 Taels monthly, of customs revenue during nineteen months for the construction of a breakwater at Chefoo, thus ensuring Chefoo, where British interests are predominant, remaining one the principal ports of the North China coast in spite of the competition of Thingtau.

Iron Mines Concessions in China for Japan.

LONDON, May 13.
SHANGHAI.—It is officially confirmed that in spite of fierce opposition of local authorities, Japanese have obtained the concession of an important iron mine at Kai-chow in the province of Mianm.

Famous General Murdered.

LONDON, May 13.
COPENHAGEN.—A message from Vienna says:—The Bolsheviks have murdered the famous Russian General Rennenkampf.

ప్రజాభిప్రాయములు

ఎలమంచిలి విద్యాసంఘము.

అయ్య, 16, 17, 18 తేదీలను విశాఖపట్నపు జిల్లాసభ జరుగును గనుక ఎలమంచిలి పురాతన విద్యార్థి సంఘముయొక్క ద్వితీయసంవత్సరకోత్సవము ఈనెల 18, 19 తేదీలను జరుపుటకు ఆనకాళికి చిక్కినదికాదు. జూనునెల ప్రారంభములో జరుపబడును. ఎన్నడు జరుపబడునో ఆసంగతి పురాతన విద్యార్థులకు తెలియజేయడమగును గనుక ఈలోగా పురాతన విద్యార్థులందరను తమచందాలను సాధ్యమయినంత త్వరలో సంపాదించువాను.

ఎలమంచిలి.

కార్యదర్శి.

గ్రంథాలయముల కుచితము

అయ్య, బంధు కాపురస్థులు బ్రహ్మశ్రీ, కేశవరపు రామకృష్ణశాస్త్రిగారిచే రచియింపబడిన, సంగీత పుష్పవేణి నాటకము, ప్రతి ఆంధ్రగ్రంథాలయమునకు ఉచితముగా ఒక గ్రంథము లెక్కన, ఇయ్యదలము కొంటిమి. కావలసినవారు దిగువవిలాసమునకు తమ గ్రంథాలయము పేరును పోస్టును వివరముగా వ్రాసివచ్చి, ఒకప్రతి, బుక్కుపోస్టుద్వారా పోస్టు ఖర్చులు వహించి పంపెదను.

మధుల రామయ్యగారి కొమారుడు

వేంకటచిన్న రాజశ్రేష్ఠి

వర్తకులు ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

భీమవరం బెంచికోర్టు

అయ్య, భీమవరం గ్రామములో నూతనముగ బెంచి కోర్టు స్థాపించు విషయము మూడు నెలల క్రిందటనే మా డిప్యూటీ కలెక్టరుగారికి హుక్ము జారీఅయినట్లును వారుకొందలు పెద్దమనుష్యులను సిపారసు చేసినట్లును ఇప్పుడు తెలియవచ్చినది. మాడివిజనలో ఆఫీసుకు గారికి ఈ గ్రామముయొక్క అనుభవము ఇదివరలోలేదు. వారువచ్చిన కొత్తలోనే బెంచికోర్టుకు నామినేషను చేయవలసినవచ్చినది. ఈస్థితిలో వారు ఆనధికారులతో పూర్తిగా సంప్రదించిన బాగుండెడిది. ఈ నామినీల కొందఱి విషయములో అట్లుజరుగలేదని ప్రజలలో ఏలూర్లో అసంతృప్తి ప్రబలియున్నది. కాబట్టి జిల్లాకలెక్టరు గారైనను ఏచారించి న్యాయము కలుగజేయుదురని నమ్ముచున్నాను.

భీమవరము

ఒక విలేఖరుడు

ఆంధ్ర విద్యానిధి.

అయ్య, ఆంధ్ర విద్యానిధి సంఘా యాదిగత దాఖలావసూలు ప్రకారం నేటిదినం మనియార్డరు చేసినాను. నేను ఇంతవరకు ఈ యద్యయమును గురించి మా తాలూకా గ్రామాదులలో సంచారముచేసి ప్రజలకు భావము బోధజేసితిని. వారికే సంగతులు యిదివరకు బాగుగా తెలియక పోవుటచే ద్రవ్యము చాలినంత వసూలు గాలేదు. ముందు బాగుగా వసూలు అగునని నమ్మియున్నాను.

గోక్షే పుస్తక భాండాగారము, ఇందుగవల్లి	1-4-0
శ్రీ సీతారామ నిలయము నందూరు	1-5-0
	2-9-0
మనియార్డరు కమీషను 0-1-0 పోను మిగతా	2-8-0

పంపించినాను.

రామానుజ పుస్తకభాండాగారము, తుని మే 11. కొ. జగన్నాథరావు, కార్యదర్శి.

సరస్వినోదినీ సభవారి ధర్మము

అయ్య, ఇదివరలో బల్లారి సరస్వినోదినీసభలో నాయకీ పాత్రధారిగా నుండిన రామచంద్రరావు విశేషవేతనముడుగుటచే అతనిని సభవారు విడిచిపెట్టవలసినవచ్చెను. అతనికి బదులుగా ఇదివరలో బల్లారి సుమనోరమసభలో నాయకీపాత్రధారిగా నుండిన కోదండరామయ్యను చేర్చుకొనడమిగిలిన అత్యంత అలందరు వైసభలోనే యుండున్నాడు. వీరందరు వైతొందరలను గమనించక యీ పనులైన దినములలో మూడుబెనిఫిట్ నాటకములు ప్రదర్శించిరి. వైసభిదర్శనములవలన సుమారు రు 600 వచ్చినను వై సభవారు తమయొక్క గౌరవమునకు తగినట్లుగా ఇక్కడిస్థితిలో ఎక్కిలివకకగాను రు 150 ను వీడబాలకరుగాను రు 100 ను న్యాయవలో ఎక్కువకకగాను రు 1000ను ఇచ్చుటకు ఒప్పుకొనియున్నాడు. ఇదియుగాక యీనెల 80, 81, జూలై 1వ తేదీల కడపలో జరుగబోవు ఆంధ్రమహాసభకు వెళ్లి అందు కొన్ని నాటకములు ప్రద

ర్శించుటకు నిర్ధారించియున్నాడు. అందులో ఒక్కనాటకము ఆంధ్రమహాసభ సభకు బెనిఫిట్ గా ఇవ్వబడును. ఇందుకు శ్రీనివాసుడును మ.రా.శ్రీ గిరియాచార్యులు, మ.రా. గోవిందరావు, మ.రా.శ్రీ మాధవాచార్యులు మ.రా. శ్రీనివాసరావు మ.రా. మాధవరావు మొదలగు వారందరు వచ్చెదరు. వీరతో వై సభ ఆంధ్రమహాసభకు ముందుగా గాని లేదా తరువాత గాని మద్రాసుకు వచ్చి రెండు క్రొత్తనాటకముల ప్రదర్శించి న్యాయవో యెక్కువకకకు బెనిఫిట్ గా నియ్యబోవుచున్నాడు.

బల్లారి

మొంబరు

మే నెల 10

బల్లారి సరస్వినోదినీసభ

బ్రాహ్మజేతరవిలేఖరుడు.

అయ్య, మీరు 7 వ తేదీని ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటించిన లేఖకు గాంచితిని. నిలువ యగు మంచిమంచి వ్యాసములను ప్రకటించు సమయములో నిట్టి అవసరపు బాబులను ప్రకటించి వినుగును కల్పించినందులకు సాతకులు మన్నింతురుగాక. అంగలూరు బ్రాహ్మజేతరుడుగారు! మీరు నాయంట జరిగిన శుభకార్యమునకు విచ్చేరి, స్వయముగా విని, రెండు కండ్లతో చూచిన, నిట్టిలేఖలను వ్రాసియుండరని నా నమ్మకము. ఎందఱు మహానీయుల సమక్షమున నాయంట శుభకార్యము జరిగినదో తమరువింటిరా? మీరు చూచినచానిలో ఏ శుభకార్యమునకైనను ఇంతమంది పెద్దలు దయచేసిరా? "మా గ్రామస్థులును, కమ్మకులస్థులు నగు ఆరెకపూడి రామశాస్త్రిగారు తమపాదరని వివాహమహోత్సవమున బ్రాహ్మజేతర పాగోహితులచే చేయించి సంస్కరణము జరిపెదమని ప్రతీకలందు ప్రకటించి యున్నను మంత్రములు రాని దుర్గిరాల పూర్ణయ్యచాదరిగారికి క్రొత్తగ పాగోహితపట్టుకట్టి యెట్లు తెట్టులో నామకాథము జరిపించిరట. క్రియావిరహితమైన వ్రాతలవలన ప్రయోజనము గలుగదు." అని గదా మీరు వ్రాసినది. క్రియతో దుర్గిరాల పూర్ణయ్య చాదరి గారు బ్రాహ్మజేతరులు గారవయా మీయభిప్రాయము? వారు కమ్మవారు, సద్వర్తనులు, విద్యాంసులు, నిష్కల్మషవృద్ధయులగు జేభిమానులు, సంఘసంస్కరణాభిలాషులు చాదరిగారికి మంత్రములు వచ్చునో లేదో, ఆ సమస్యలకు మాకెట్లు తెలియును. "ఎట్లుతెట్టులో నామకాథము జరిపించిరట" అనగా నర్థమేమి? "క్రియావిరహితమైన వ్రాతలవలన ప్రయోజనము కలుగదు" అని గదా మీరు వ్రాసినది. తమరు చేసిన ఘనకార్యము లేనియో ఒక్కసారి లోకమునకు చాటి క్రియాశూరులు గండని ప్రజలను శాచ్చరించినవో చాల బాగుగ నుండును.

అంగలూరు. మే. 9. ఆరెకపూడి రామశాస్త్రి (ఇంతటితో నీవిషయవాదమును విరమించితిమి ఆ. ప. సం.)

రుక్మిణీపరిణయ మారికథా పోటీపరీక్షలు.

అయ్య, కృష్ణాజిల్లా నందిగామ తాలూకా నందిగామ యందు కమిటివారి ప్రాగ్రాం ప్రకారము 28 ఏప్రిల్ మొదలు కొన్ని పోటీపరీక్షలు ప్రారంభమైనవి. నాటియుదయమున హరికథా పితౄచరులగు అదిభట్ట అదివారాయణ దాసుగారి యూరేగింపు టుల్నము జయప్రదముగ జరుపబడినది. దాఖాస్తుదారులలో మొదటి నాలుగురోజులు వరుసగ రాచికింటి జగన్నాథ దాసుగారు, నేమాని వరహాలదాసుగారు, అదిభట్ట లక్ష్మీనరసింహ దాసుగారు, బుక్కపట్లం తిరుమలరామానుజాచార్యులగారు కథాకాలక్షేపముల జరిపిరి. వాటిపేరు యాజుల నుబ్బరాయ భాగవతరుగారు ప్రాగ్రాం ప్రకారము 3-వ తేదీకన్న వీరక మన్వ్యుతక మన్నుండున 7 తేదీని కథజరిపిరి. మిగిలినవారిలో సంతా ఉపేంద్రరావుగారు కొన్నియిబ్బందుల వలన రారాజాలని కమిటివారి తుమావణను గోరిరి. కంఠం పాటి కామేశ్వర రావుగారు, మాడభూషణ వేంకటనరసింహాచార్యులుగారు, చిల్లర నీలకంఠరావుగారు, పురాణంశ్రీనివాసులుగారు, ఈ నలుగురు కారణములు తెలుపకయే రామానిరి. ఈలప్రాలు వేంకటేశ్వర భాగవతరుగారు పృథమ రోజుననే వచ్చి హరికథ లాలించి వారి కథ రోజున కథ ప్రారంభించి 15 నిమిషములు మాత్రమే కాలక్షేపము జేసిన వారై మనస్థిమితము తప్పిన దని యంతట ప్రేక్షకులకు నాకాథంగము కలిగించుచు కథను విరమించిరి. కమిటి వారెంత కోరినను వినక సభలోనుండి లేచి వెళ్లి హాస్యాస్పదలైరి. సదరు పరీక్షలకు పరీక్షాధికారులుగ కాశినాథుని శైరవ మూర్తి గారును ముగిగింద కాశహస్తీ లింగయ్య వార్లం గారును చతుర్వేదుల పిచ్చయ్య శాస్త్రిగారును కమిటి వారి

వలన నియమింపబడిరి. హరికథకులలో నాజుపేయయాజుల నుబ్బరాయ భాగవతరుగారు ప్రథములుగను చాతకంటి జగన్నాథ దాసుగారు ద్వితీయులుగను పరీక్షయం దుత్తీయలై కమిటివారివలన ప్రథమ స్థితి ను నష్టపరక బహుమానములతో సన్మానింపబడిరి.

తుమ్మసాటి సుందరభవ రావు

(వెసిడెంటు.)

గ్రంథాలయసభ.

అయ్య, ఈ సంవత్సరము గ్రంథాలయ ప్రతినిధుల మహాసభ అనకాపల్లియందు జరుగునని గ్రంథాలయ స్వస్వమువలన దెలియవచ్చినది. ఇంతలోనే ఆహ్వాన సంఘకార్యదర్శులగు మారేపల్లి రామచంద్ర శాస్త్రిగారు స్టేగు తగ్గిన దనియు అందుచే విశాఖపట్టణముననే సభ జరుపవచ్చుననియు వ్రాసియుండిరి. ఈ మండువేసవి కాలమునందు విశాఖపట్టణమున స్టేగు తగ్గియుండిన తగ్గియుండవచ్చును. వర్షములుకుముట ప్రారంభించిన స్టేగు తిరిగి విప్పంబించునని జనులకు గొప్ప భయము కలదు. విశాఖపట్టణమున ఈ సభ జూను నెల 22, 23, 4 వ తేదీలందు జరుగు నని రామచంద్ర శాస్త్రిగారు వ్రాసిరి ఆ తేదీనాటికి వర్షములు కురియుట ప్రారంభమగును. అందుచే ప్రస్తుతము విశాఖపట్టణమున స్టేగు లేకున్నను, అప్పటిస్థితి యెట్లుండునో ఊహింప వీలులేదు. కావున ఈ సభకు యెక్కువకుంది ప్రతినిధులు రావలయు ననిన విశాఖ పట్టణమునందు సభ చేయుట యంతమాత్రముచయుక్తము కాదు. ఈ విషయమును శోధియులు బాగుగ న్రూపించెదమ గాక. ఈ సభను "ఈ నెల ఆఖరు నామము గాని ఆంధ్ర మహాసభకు 2 రోజులు వ్యర్థగా కాని చేసిన బాగుండు" నని శి. భాస్కర నరసింహరాజుగారు వ్రాసియున్నార మేనెల ఆఖరు వారమునందు కడపమండలమున ఆంధ్రమహాసభ జరుగుటయే కాక రోదానజిల్లాసభ విశాఖపట్టణ మండలసభ గంజామండల గ్రంథాలయ ప్రతినిధులసభ జరుగుటకు నిశ్చయింపబడి యున్నవి. కాబట్టి మేనెల ఆఖరు వారమున నీ సభ జరుపుటకు నెంతమాత్రమును వీలులేదు. జూనునెల మొదటివారమున జరిపిన బాగుగ నుండును. కాని జూన్ 5, 6, 7 తేదీలయందు గుంటూరు మండలసభ మాడ జరుపుటకు ఇదివరకే నిర్ణయమైనది. ఈ కారణములచేత నీ సభను జూనునెల 15, 16 తేదీలయందు జరిపిన నన్ని విధముల ననుకూలముగ నుండునని నాయభిప్రాయము. ఏలయు జూను 15-వ తేదీ మూడవ శనివారమును 16 తేదీ ఆదివారమును అయియున్నవి. ఈ రెండును నెలవుదినములు. ఈ సభను జరుపుటకు నిర్ణయము కాడిన జూను 24 తేదీ నెలవుదినమైనను 23 తేదీ నెలవుదినము కాదు. కావున నీ సభ జూన్ 15, 16-వ తేదీలయందు జరుపుదురు గాక!

రాజమహేంద్రవరము ఆ. రామచంద్రరావు

అయ్య, రాజోవు మామములో ఆంధ్రగోక్ష గ్రంథాలయ ప్రతినిధుల మహాసభ "వైశాఖపునీ జరుగునని బ్రహ్మశ్రీ మారేపల్లి రామచంద్ర శాస్త్రిగారు ప్రమరించి యుండిరి. ఇదివరలో నాలుగుసభలు జరిగియుండెను. వచ్చెను నది విదవసభ. ఈసభకు విక్రమజేన వర్మగారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగను, పోలవరం జగ్గంపూరుగారు అధ్యక్షులుగను ఉండుటవలన సభ చాల జయప్రదముగ జరుగునుటకు సంది యము లేదు. జాతీయసభ ముప్పది సంవత్సరములనుండి జరుగుచున్నది. దానికి కాఖులుగ ఆనేక సభలు ఏమేలు ఆనేక ప్రదేశములలో ఆనేకమగు పేరులతో జరుపబడుచున్నవి. ఈసభలలో చదువబడు శుభ న్యాయములు, చచ్చించబడు తీర్మానములు వ్రాయుప్రయత్నించెద మేని ఏమేలు ఒక భారత మగును. వైసుండి దిగువ వరకు మాటలలో మాట్టు తప్పి తతిమ్యాగ్రంథ మంతయు ఒకే విధముగ జరుగుచున్నది. ఈసభల కనుమిప్ప నాదావిడికి తగిన ప్రతిఫలము లేదని నను మెల్లరము చాటుగ నైనను అనుకొనుచున్నారము. అట్లునకొనుచుండియు, వీరివరకు లి మరియొక్క ప్రోవను బోవుటకు తోచక ఈ దారి నే పోవుచున్నారము. గ్రంథాలయ ప్రతినిధులసభ మాత్రము వైసభతని అనలంబించలేదని ఘంటాపథముగ చెప్పగలము, వాక్యారత్నమును సాధ్యమైనంతపుట్టుకు తగ్గించి క్రియాశక్తిని పెంపొందిండుటకై ఈసభ ప్రారంభింపబడినది. ఇదివరలో నాలుగుసభలు జరిగియుండెను గనుక ఒకపరి ముందు వెనుకలు చూచి నిర్ణయింపబడినది. కనుక గ్రంథాలయసభకు తెల్లరు విశాఖ పురలో సమావేశమైనప్పుడు ఆత్మపరీక్షను చేసకొనుటకై ప్రయత్నించెదరని వేసుచున్నాడెను. తతిమ్యాసభలు జేయు బాలనిపనిని ఈసభ చేయుటా నెనుగదా. ఎంతవరకు ఏలగున తనకర్తవ్యమును వెరవేర్చుకో కనుగొనుట ముఖ్యకర్తవ్యము. బెజవాడ. జి. బ్రహ్మసందము.

కాళయుక్తి సంవత్సరాది సంచిక
తయారగుచున్నది

పింగళి సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, ప్రేతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల వటములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

వారీతముల కలపునం జేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయుచు చుండుటకులన వలయువారు	జెల దు	2-0-0
జంటకే వ్రాసికొను టుచితము,	" "	0-8-0
ఆంధ్రవిప్లవ సంవత్సర చందాదారులకు	" "	0-12-0
" ఆంగ్లసంవత్సర "	" "	1-0-0
ఆంధ్రవాదపత్రిక సంవత్సర, తేక దిగపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	" "	

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధౌషధము

తామరలైలము	గజికిలైలము	మోహినిలైలము
జబ్బి 1-కి 0-6-0	జబ్బి 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో ర, తంబుకెట్టి పీథి మద్రాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: బవోడీ నహితమైన డా॥ పి. డి

నా మంత్రాని పనోషధి సార్వవరిల్లా

అపరిత్యక్త రక్తముజలన జనించు బాధ్యులకు కిరీటుమనంటి మందు. వుడుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను తుంటును. పొతకొప్పులను అన్ని విధములనలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుద్ధి కారి: (28)

బాధ్యులందరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిష్కలయము, సహజమైనను జీర్ణబచ్చినను అన్ని విధములైన బాధములను పోగొట్టును. కిరీటుమనంటి పొతకొప్పులను, ములబ్బమును బాధ్యులందరినీ బాధ్యులను పోగొట్టి రక్తమును శుద్ధిచేయును. కిరీటుమనంటి గలగలయును. 16 రోజులలో కుండకుట 4 కొమ్మల బుడ్డిలో అమృతమును.

ప్రాప్తి: పి. డి. సావంత్. 144 ఫనస్వాడి నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAYANT, Fanaswadi. No. 144, No 2, BOMBAY.

ఏకబాహుని ప్రశంస

కెన్నెలకంటి బా అమ్మరామ బరదీశులు,
జన 1-కి 0-0-0 బాధ్యుల అధికము.

ఆంధ్ర వర్ణకళాకాల విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది ప్రముఖ కళాకారుల బాధ్యులందరినీ గాఢ
ప్రేరేపించును. జన 1-కి 0-0-0 బాధ్యుల ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రవర్ణకళాకారులందరినీ, తంబుకెట్టి పీథి, మదరాసు.

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తువులను గురించియు, ఆక్కు, ఇనుపవాసములు, వస్తువులు వస్తువులకు వంచబడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుపకమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతిసందర్భముల నలహా నాలుగింపవలసినది. ఏరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి నంతనే వానిని భారములలో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సోత్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తపాలపెట్టె నెం 55కి రు,

389

మదరాసు

(వై కామ్యూజింగ్ గోడనవ్వుడు ఈ పత్రికపేరు కూడ నుదహరింప గోరుచున్నారు.)

లోక

గర్భాశయ రోగనివారించి:— శ్రీలక్ష్మి గలగల ముతుకూల బహిష్టి కావండుట, అకాలబహిష్టి, మైల బాధ, గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంతాపసంత రక్తసీసత, మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీమత్య వ్యాధిలను కుదుర్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 8.0-0. చిన్నది రు. 1.10-0

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తసీసత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ ప్రణములు, సుఖసంకటములు, నిస్సక్తున, కడుపులో మంట మొదలగువ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తెచ్చును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 8.0-0. చిన్నది రు 1.10-0.

అరగ

జ్వర నివారణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1.0-0

కేసరికుటీరం, అయిచ్చేద ఔషధశాల, పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసు రోడ్డు, ఎలంబూరు, మద్రాస్.

166 ద్రావించి:— 9, బందగ పీథి, మద్రాసు.

301 పాశ్యపు వేంకటాచల 594

వండితులవారి సిద్ధౌషధములు.

లోకామయమార కస్తూరిమాత్రల నిష్పాదనను పరికింపును.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించు బడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింగా, మలియన్డేట్, గోవా, ఫీజీ, విలేండ్, ఈస్ట్రాఫీకా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ వీ సిద్ధౌషధమును, ఈ వయోని చుచున్నారు.

మహాభాగము “ఒకేయింక లోకామయమార” కస్తూరి మాత్రల సీసా ముండుట మున్న మెదల, నూటికి లక్షముల సమయమును, నిరీడించి, మొర పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పాశ్యవారము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజమునోప్పి, బలహీనత, అసారోగ్యము, వెద్దనీటిగుండ గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు లాగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మలము ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధౌషధ్యుని సేవనచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యులలో ననేకవిధము లగునట్టియు మహారోగక రములగు కిర్నాటక మూలికలనుండియే యాషధములను కలుపుచు చేయుచుండును.

విజ్ఞప్తచేయింపబడుచున్న గుణములు, ప్రతి సీసా యందును ఉండును; చూచి వీనికొనవలెను.

అమలినామరము, ప్రతిసీసాలో నూగు యుండును. కిరీటుమనంటి మున్న సీసా 4 అణముల ముక్కలు.

కి సీసాలు కొనఁగూరే తెప్పించికోరె

టపాల భవ్యఫోటో రూ 1.0-0

12. సీసాలాకసార కొనవ 2-12-0

25. సీసా లాకసార కొనవ 5.0-0

గురు క్షురోగములకు మాత్రము జయార్య

జీతా సిద్ధౌషధములు కొరకును

విలాసము:— కీ సీసా వారున రక్తశాల, మోహాను

